

L'ESCOLA MUNICIPAL DEL TREBALL DE GRANOLLERS
=====

ESTUDI INSTITUCIONAL
=====

Febrer de 1983 FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Raimon Bonal i Joan Costa

I N D E X

Introducció	4
1.- Referències històriques de l'Escola del Treball de Granollers	7
1.1.- Els antecedents	7
1.2.- Els inicis de l'Escola fins la Guerra Civil Espanyola	9
1.3.- El període de la República i els anys de la Guerra Civil	10
1.4.- Els anys de la postguerra	14
1.5.- Cap a la ubicació de l'Escola a un nou edifici	19
1.6.- La vida al nou edifici	26
1.7.- Els anys de la crisi	34
1.8.- D'algunes valoracions fetes per diversos informadors	38
1.8.1.- L'escola i l'alumnat	38
1.8.2.- L'escola i l'ensenyament professional.	41
2.- Tipologia de l'alumnat: anàlisi dels tres darrers cursos 1979-1982	44
2.1.- Règim diürn	44
2.1.1.- Dades bàsiques	44
2.1.1.1.- La dicotomia sexual	44
2.1.1.2.- L'origen o lloc de naixement	46
2.1.1.3.- L'edat	46
2.1.1.4.- La població de residència ..	46
2.1.1.5.- Estudis previs	47
2.1.1.6.- Rama professional en la que estudien	47
2.1.1.7.- Cursos que s'estan realitzant	52
2.1.2.- Dades familiars	52
2.1.2.1.- Nombre de germans	52
2.1.2.2.- Edat dels pares	52
2.1.2.3.- Professi6 dels pares	53
2.1.2.4.- Nivells d'instrucció assolits pels pares	53
2.2.- Nocturn	54
2.2.1.- Dades bàsiques	54
2.2.1.1.- La dicotomia sexual	54
2.2.1.2.- L'origen o lloc de naixement	56
2.2.1.3.- L'edat	56
2.2.1.4.- Població de residència	57

2.2.1.5.- Rama professional	58
2.2.1.6.- Nivells i cursos	59
2.2.1.7.- Els alumnes casats	60
2.2.2.- Dades familiars	60
2.2.2.1.- Nombre de germans	60
2.2.2.2.- L'edat dels pares	61
2.2.2.3.- La professió dels pares	61
2.2.2.4.- Nivells d'instrucció assolits pels pares	61
2.3.- Balanç comparatiu entre diürn i nocturn	62
2.4.- Estudi dels qui acabaren la bàsica el curs 1981 -1982	64
2.4.1.- A qui s'ha consultat?	64
2.4.1.1.- Qui són?	64
2.4.1.2.- La seva família	65
2.4.1.3.- On viuen?	67
2.4.1.4.- Immigració i inserció a la so cietat catalana	69
2.4.2.- Els seus antecedents escolars	71
2.4.3.- Perspectives de futur d'aquests alumnes	76
2.5.- Les baixes del curs 1981-1982	81
2.5.1.- Dades objectives d'identificació	81
2.5.1.1.- El sexe	81
2.5.1.2.- L'edat	82
2.5.1.3.- L'origen dels pares	82
2.5.1.4.- La professió dels pares	83
2.5.2.- Dades que es refereixen a la identifica ció acadèmica	83
2.5.2.1.- Nivell, curs i règim d'estudi	83
2.5.2.2.- Antecedents a l'EGB i especia litat de les baixes	84
2.5.3.- Dades complementàries	85
2.5.3.1.- Lloc de residència	85
2.5.3.2.- L'activitat laboral	85
2.5.3.3.- El tenir assignatures pendents	86
2.5.4.- Els qui feren efectiva la baixa	87

2.5.5.- Les baixes en el context general de les avaluacions	87
2.5.6.- Conclusions	90
3.- El professorat de l'Escola	91
3.1.- Dades demogràfiques	91
3.2.- Dades acadèmiques	93
3.3.- Vida cívica	95
3.4.- Conclusió	96
Apèndix. Carta d'invitació a respondre i qüestionari al personal docent	98
4.- La imatge de l'Escola del Treball: les expectatives empresarials davant la formació professional	103
4.1.- Les exigències de l'empresa en una societat tecnològica	104
4.2.- La contractació efectiva de personal i les se- ves raons	106
4.3.- Alternatives a la formació de nou personal	107
4.4.- Judicis entorn de l'Escola Municipal del Tre- ball de Granollers	109
4.5.- Conclusió	111
Conclusions generals	113

Introducció

Un estudi institucional des del punt de vista de la sociologia pretén analitzar les relacions socials que vénen condicionades o determinades per una institució. El mètode institucional per tant, inclou aspectes ben diferents que tenen el denominador comú d'intentar exhaurir la totalitat de la roda on s'inscriuen aquestes relacions socials ja que, efectivament, no hi ha res que sigui superficial en la vida d'una institució.

Aquesta recerca fou fruit d'una demanda de l'Escola Municipal del Treball de Granollers i de l'interès suscitat per la temàtica a la Fundació Jaume Bofill; l'única motivació d'aquesta sol·licitud es fonamentava en la necessitat d'un coneixement ampli i sistematitzat de la vida de l'escola; però vet aquí que precisament l'estudi institucional de l'escola ve determinat per les formulacions i verbalitzacions explicitades d'aquella demanda.

Els documents escrits que estructuraven la forma jurídica i ens fan conèixer les diverses etapes històriques; els relats directes i vius dels qui encara ens poden donar una panoràmica, sovint contradictòria, dels fets; els arxius dels censos escolars que donen una visió del perfil de l'alumnat que ha freqüentat l'escola i del que l'ha abandonada; les consultes fetes als alumnes que estan a punt d'afrontar uns estudis més enllà de la bàsica i que són aptes per donar la imatge de l'alumne que ingressa a l'escola; els qüestionaris, objectivats i tancats, presentats a la consideració dels mestres per a ésser objecte de reflexió i de resposta; les converses sostingudes amb empresaris o caps de personal de la comarca que intenten donar una imatge de la mateixa escola... no s'ha estalviat res ni cap camí d'aproximació per tal d'arribar al coneixement de la morfologia de l'Escola i a l'entrellat de les relacions socials que s'hi nuen.

Però l'Escola del Treball de Granollers és una institució singular, puix que la seva raó d'ésser és la de proporcionar, en darrer terme, uns coneixements professionals i el seu producte és la formació professional i especialitzada d'uns joves d'una comarca de Catalunya que pretenen accedir qualificadament a una feina que vingui garantitzada per la solvència de la seva capacitació.

La seva vida institucional es troba marcada per la dinàmica morfològica de la seva composició demogràfica i social (edats, sexes, extracció social, població de residència, etc.) per la dinàmica funcional (ensenyaments impartits en funció dels canviants requeriments socials i legals del moment) i per la dinàmica institucional (capacitat de resposta a una societat civil i industrial que es troba en un constant canvi).

Es partint d'aquesta dinàmica que l'Escola Municipal del Treball de Granollers posa en evidència la seva originalitat: puix que genera expectatives, es presenta com una necessitat i vol donar una resposta a la demanda social.

El nostre estudi institucional s'interessa per la gènesi i la història de l'Escola Municipal del Treball; certament, hom observa a partir d'aquesta primera anàlisi un notable i important creixement institucional.

En un segon moment, se centra en l'anàlisi d'un col·lectiu tan important com és l'alumnat, sense oblidar l'aproximació als qui acabaren la bàsica i que són hipotètics clients de l'escola i sense deixar de banda tampoc els qui, per un motiu o un altre, abandonaren els seus estudis a mig camí. El que es veu clar és que, sense l'estudi d'aquest col·lectiu, la nostra recerca no tindria sentit, puix que la mateixa raó d'ésser de l'Escola Municipal del Treball es justifica per l'existència i la definició d'un alumnat.

Un tercer moment és l'anàlisi del professorat o personal ensenyant; qui és? quina dedicació fa?, quines expectatives té?, per quines motivacions fa el que fa?

En darrer terme, hem fet una aproximació a la imatge i les expectatives que de l'Escola té l'empresariat, pel fet d'ésser constituït per persones que tenen alguna cosa a exigir entorn de l'ensenyament pràctic i operatiu que es fa dins de la institució.

El conjunt té la virtualitat d'oferir una àmplia panoràmica sobre l'ésser i la funcionalitat de l'Escola Municipal del Treball de Granollers.

Cal agrair la col·laboració, fortament motivada, de l'equip directiu de l'Escola, en primer lloc; l'amabilitat de diversos serveis municipals de l'Ajuntament de Granollers, des de l'hemero-

teca a totes les instàncies dels Serveis Socials; la paciència sostinguda que amb nosaltres han tingut tots aquells que hem anat a trobar, robant-los bona part del seu temps, per a forçar-los a recordar fets històrics i actuals que ajudaven a la reconstrucció de determinades fases de la vida institucional; la generositat dels serveis administratius de la mateixa Escola que no han posat cap inconvenient a l'hora de remenar llibres i papers que ens obligaven a ocupar part dels seus espais, suportant la nostra incòmoda presència; etc.

És millor no fer al·lusions personalitzades per tal de no caure en oblits imperdonables. El que sí podem dir és que, d'una manera o altra, si algun error d'informació o d'interpretació hi ha en aquest informe, és degut a la nostra pròpia incapacitat d'entendre fidelment el que ens ha estat dit.

Si l'interès de la Fundació Jaume Bofill és evident en aquesta recerca, rau només i únicament en què aquesta recerca intenta fer llum en un àmbit de la realitat social que, per a nosaltres, era pràcticament desconegut. Si la resultant final d'aquesta recerca fos el millorament de certes dimensions sòcio-educatives que toquen l'Escola Municipal del Treball de Granollers, ja ens donaríem per ben satisfets; i si, en darrer terme, aquesta anàlisi millora qualitativament la forma de l'ensenyament professional a Catalunya, hauríem de considerar aquesta recerca sobradament justificada. El fet que aquest sigui un estudi pilot, ens fa pensar en la possibilitat que pugui arribar més enllà dels límits immediats en què la demanda el feia circumscriure.

Raimon Bonal i Joan Costa

Febrer de 1983

1.- Referències històriques de l'Escola del Treball de Granollers

Pel que fa a la nostra recerca no tenim pas la intenció de fer una anàlisi exhaustiva de la història; però, si ens aboquem a realitzar un estudi institucional, de cap manera podem oblidar les etapes més importants que han marcat una fita en el temps de vida de l'Escola.

L'originalitat d'aquests elements històrics reposa només i únicament en el fet que aquesta seqüència temporal de la Institució del Treball de Granollers no ha estat encara sistematitzada. És per això que aquest relat, que serà només una pura aproximació, intentarà no entretenir-se en aspectes anecdòtics que podrien allargar innecessàriament el seu contingut, sinó que se centrarà directament en la voluntat de fer veure una línia de progrés i una voluntat de creixement, sempre sota el ressó d'uns determinats esdeveniments polítics que es corresponen a un període concret de la nostra història com a poble.

1.1.- Els antecedents (1)

Hi hagué a Granollers -no en podem concretar exactament les dades- un gran mestre de segona ensenyança que es deia Antoni Espí i Grau i la història relata que "es pot dir ben alt i ben clar que des de la mort del malaguanyat mestre, d'excelsa memòria, fins l'any 1920, Granollers no ha tingut el que verament se'n pot dir una Escola".

I això per què? Senzillament, perquè a la mort del senyor Espí l'ensenyament superior passava a mans del professor de primeres lletres Modest García que "muntà, servint a interessos partidistes ben determinats, una altra escola de segona ensenyança" en franca i oberta competència amb la del senyor Espí.

A la mort del senyor García, "quina tasca de primera ensenyança és recordada encara amb merescut elogi", la lluita de la política

(1) La informació detallada del que estem relatant, es troba al setmanari local La Gralla, suplement nº 1, 31 de juliol del 1921.

local era intensíssima i, mentre els d'una banda volien regenerar el col·legi cercant un nou professor competent, els altres concedien a la vídua del mestre García l'usdefruit del col·legi amb la condició que aquesta senyora es voltés d'un personal competent. Però, enmig d'apassionades lluites, el col·legi anà desapareguent i es va quedar pràcticament reduït al no-res.

Servint l'escola de plataforma política, accedí a la direcció de la mateixa el senyor Joan García, que era una persona que tenia una tendència partidista d'extrema dreta. El resultat fou que l'escola va acabar de morir del tot.

Més tard, els pares menors conventuals de l'església de Montserrat obtenien l'autorització i la iniciativa d'un relleu de l'escola, a títol particular i inclús obtingueren una petita subvenció de l'Ajuntament de Granollers.

Les coses estant així, el setmanari local "Renovació" de tendència republicana socialista, emprengué una forta campanya a favor de l'Escola incidint bàsicament en la protesta de l'ajuda donada per l'Ajuntament a l'escola dels frares menors conventuals. Tot plegat desembocà, l'any 1917, en una subvenció atorgada per l'alcalde Francesc Torras, de la Unió Liberal, per tal de restablir l'escola. La quantitat arribava a les 4.000 pessetes.

Això fou definitiu per a posar fil a l'agulla i el 28 de juliol del mateix any era nomenat director Pere Rumbau i Basca, doctor en Filosofia i Lletres, ajudat directament per Antoni Savall, professor de ciències.

El curs 1917-1918 s'impartien les ensenyances següents: batxillerat, magisteri, cultura general, preparació al dret, preparació per a bibliotecàries i idiomes.

Es donà a la Institució el nom d'Institut d'Estudis Superiors i s'inicià amb 9 alumnes, mantenint aquests primers cursos un ritme veritablement ascendent.

L'escola s'ubicà al carrer Condestable de Portugal, a la casa de l'enginyer Josep Serrat i Bonastre, a l'indret on actualment hi ha l'Escola Pia.

Poc més tard, suposem que aproximadament l'any 1919, fou cessat el senyor Rumbau amb el seu consentiment i ocuparia la direcció de l'Institut d'Estudis Superiors el senyor Pere Vegué i Matamoros que marcà una fita important en la seva expansió i que determinarà

l'inici del que aleshores se'n diria "l'ensenyament tècnic per a obrers".

Exactament, la fundació de l'Escola d'Oficis i Indústries Locals cal situar-la el 29 de juliol del 1920 impartint ensenyaments industrials i d'ofici donats per professors pràctics industrials i amb una desconexió entre les diverses matèries impartides, puix que només es feia teoria de teixits i hi havia una manca de preparació teòrica de l'alumne. Aquesta línia duraria, d'una manera efectiva, fins el període 1936-1939.

1.2.- Els inicis de l'Escola fins la Guerra Civil Espanyola

L'estiu del 1920, doncs, s'inicia pràcticament l'Escola del Treball amb el nom d'Escola d'Oficis i Indústries Locals.

Tenim informació àmplia del que fou l'estructura del curs 1920-1921. Passem a detallar-ho.

Al segon pis de l'edifici del carrer Condestable de Portugal, hi havia una gran sala rectangular, amb 25 taules unipersonals i on s'impartien les classes de dibuix i de teoria dels teixits.

En el complex que suposava l'Institut d'Estudis Superiors, s'hi impartien moltes i diverses ensenyances, sota la direcció única del senyor Pere Vegué.

Hi havia, primer de tot, els estudis de segona ensenyança per a "joves i senyoretetes" passant les avaluacions a l'Institut de Barcelona. Hi havia 16 alumnes dels que 4 eren becats per l'Ajuntament.

Segonament, s'hi lliurava un gros paquet d'ensenyances especials: Magisteri, amb preparació per a l'escola de bibliotecàries de la Mancomunitat de Catalunya, on hi havia quatre alumnes, un dels quals era becat per l'Ajuntament; Comerç, centrat en la titulació no oficial de tenedor de llibres, passant avaluacions a l'acadèmia Cots de Barcelona, havent-hi tres alumnes que feien el comerç oficial i 26 el comerç no oficial; Idiomes reduïts al francès i l'anglès, passant avaluacions a l'Escola Massé de Barcelona, amb un alumnat en nombre de 14; Cursos puntuals de correspondència i documentació mercantil; Cursos preparatoris de pèrits mecànics i electricistes per a anar a estudiar posteriorment a Terrassa i Vilanova i la Geltrú;

Cursos preparatoris diversos de batxillerat, magisteri i comerç afectant a un col·lectiu de 32 alumnes.

Finalment, hi havia l'Escola d'Oficis i Indústries Locals, només en règim nocturn, que estava constituïda de quatre seccions: Contramestres (amb 31 alumnes), Mecànics (amb 17), Paletes i Fusters (amb 17) i Comerç que ja hem esmentat.

En aquest primer curs al que ens estem referint, hi va haver 60 assignatures aprovades, 5 suspeses, 10 aplaçades i 4 ingressos aprovats, el que evoca certament uns nivells d'exigència que cal tenir en compte. Sobre 79 assignatures presentades, representa un 76,2% d'èxits. I encara, d'aquests 60 aprovats, n'hi havia 4 que eren matrícula d'honor, 5 excel·lents i 25 notables; el que vol dir que el 56,6% excedien del simple aprovat.

Els homes que, dintre del professorat, marcaven la pauta del que es refereix a aquest ensenyament professional primigeni foren: el mestre de mecànica aplicada al taller senyor Miquel Crespí, el mestre en teoria i pràctica del teixit Rafael Casanovas, el mestre superior Cristòfol Ferrer, el mestre en mecànica general Francesc Coloma i l'inefable contramestre Pere Vegué i Matamoros.

De cara al curs 1921-1922 s'anunciaven les millores següents: a) ensenyança col·legiada no oficial, és a dir, agregació de la segona ensenyança a l'Institut de Barcelona que facilitaria que el professorat pogués formar part del tribunal d'exàmens, b) limitació de l'internat només a un nombre de 12 persones, c) destinar una part del jardí per a experiments agrícoles, d) intensificar les sortides al camp, fàbriques i centres de cultura locals i e) habilitació d'una sala per a estudi i repàs.

Aquesta és una ràpida visió dels inicis de l'Escola del Treball de Granollers que es mantindria amb una subvenció anual de la Diputació Provincial a més de l'aportació econòmica dels alumnes i una ajuda econòmica cada vegada que era necessària del mateix Ajuntament de Granollers.

1.3.- El període de la República i els anys de la Guerra Civil

No sabem situar pas el veritable moment del canvi de nom; però d'entre l'allau important de materials històrics consultats, ens consta que hi ha un moment d'aquesta primera etapa històrica que

l'escola adquirí una altra denominació: "Escola Elemental del Treball".

El que sí hem pogut trobar és un document de, 7 de novembre de 1931, de l'estat de comptes i remuneracions de l'escola que, pel seu interès ens sembla important de transcriure íntegrament:

Despeses

Professorat

Ciències físiques i naturals	2.000 ptes.
Peritatge industrial	1.500
Lleis socials	1.300
Teoria del Teixit	1.200
Càlcul mercantil	1.500
Tecnologia textil	1.700
Dibuix	1.200
Comptabilitat i idiomes	600
Geografia i Història	600
Cultura General	600
Taquigrafia i mecanografia	gratis
Ordenança	800

13.000

Material

Neteja i llum	500
Primeres matèries, eines, maquinària	6.550
Llibres, impresos, material	150
	=====
	20.200

Ingressos

Subvenció Generalitat	7.500
Matrícules: 12,50 alumnes per curs	1.200
	=====
	8.700

La diferència entre despeses i ingressos era coberta per l'Ajuntament.

Una segona informació que ens sembla altament interessant és la que es refereix al pla d'estudis corresponent a l'any 1932.

Hi havia dos graus d'ensenyament. En el primer es donaven les ensenyances bàsiques de les ciències en general. En el segon s'impartien els coneixements tècnics i industrials per les Seccions Professionals diverses que l'escola anava creant a mesura que les necessitats ho demanaven.

Hi havia aleshores tres cursos. Al primer curs i amb tres lliçons setmanals cadascuna, es donaven les nocions d'aritmètica i geometria i les nocions de física, química i naturals; amb dos lliçons setmanals, s'impartia la gramàtica i el dibuix.

El segon curs, amb tres lliçons setmanals, s'impartia l'aritmètica i la física amb dues lliçons setmanals, la geometria, el dibuix, i la geografia i història.

El tercer curs, per la seva banda, amb tres lliçons setmanals es donava l'àlgebra i la mecànica i amb dues la química, el dibuix i el dret i les lleis socials. A més, en forma de conferències, es donaven unes nocions d'higiene.

Hem pogut tenir accés encara, a un document de l'escola presentat a la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya, amb data de l'any 1937, en el qual es presenta un nou pla d'estudis i que acaba formulant unes peticions concretes a la institució autonòmica catalana.

En aquest paper s'argumenta sobre la insuficiència de la subvenció que aquesta Conselleria atorgava anualment a l'escola, subvenció que pujava aleshores a 7.410 ptes.

Es fa una relació de les despeses i sous que agreujaven considerablement la situació de l'escola. Són les següents:

Director	1.900
Ciències Físiques i naturals	2.000
Pèritatge industrial	1.500
Lleis socials	1.300
Teoria del teixit	1.200
Tecnologia textil	1.200
Càlcul mercantil	1.500
Dibuix	1.200
Comptabilitat	600
Geografia	600
Cultura General	800
Taqui-mecanografia	600

Contramestre de teixits	500
Porter	800
Material	1.500
	<hr/>
	17.200

Amb la visió d'aquesta taula, es formula un pressupost per l'any 1938 que, en síntesi, seria el següent:

Primer curs

Aritmètica i geometria	1.800
Física	1.800
Geografia general	1.800
Història general	1.200
Francès	1.200
Castellà	1.200
Català	1.200
Dibuix geomètric	1.200

Segon curs

Algebra i trigonometria	1.800
Química	1.800
Física	1.200
Geografia i Història de Catalunya	600
Dibuix geomètric	900
Francès	600
Català	600

Cursos especials

Teoria de teixits	1.800
Teconolgia textil	1.800
Racionalització i legislació social	1.800
Comptabilitat	1.800
Taquigrafia	1.200
Mecanografia	600
Càlcul mercantil	1.800
Contramestre de teixits	1.200
Director	2.400
Secretari	600
Oficial de secretaria	2.400

Porter	1.200
Cursets eventuais	2.500
Material	5.000
	=====
	45.000

Aquest nou pla d'estudis es planteja ja d'arribar a fer les especialitats mecànica, elèctrica, química i tèxtil.

Finalment, es fan quatre sol.licituds molt concretes: increment de la subvenció fins a 25.000 pessetes; equiparació dels estudis preparatoris de Granollers amb els que es fan a l'Escola del Treball de Barcelona; subvenció per a construir una nova escola i, finalment, que l'Escola del Treball de Granollers passi a ésser de la Generalitat de Catalunya.

Algun dels nostres informants ens ha dit que la subvenció de la Generalitat durà del 1931 fins just abans de la guerra civil (anteriorment la subvenció venia de la Diputació de Barcelona).

El curs 1936-1937 es trobava el país en un moment anòmal; era el temps de l'espardenya i la bata i l'escola estava absolutament concentrada en l'ensenyament tèxtil, és a dir, la formació de contramestres, que és l'equivalent d'un tècnic de grau mitjà.

Aleshores, funcionava l'Escola de Comerç de dia i l'Escola del Treball de nit. L'edifici es trobava al carrer Corró cantonada al carrer Torras i Bages i paral.lement s'impartia tecnologia i cultura general.

El curs 1938-1939 segurament que ha de ser deixat en blanc per causa de la situació de guerra en que es trobava el país; encara que l'escola no es va tancar, es va mobilitzar molta gent. Semblantment, el curs 1939-1940 no es posa en marxa perquè la societat nostra estava exhausta.

Però l'any 1940 l'escola recomença altra vegada gràcies a la subvenció.

1.4.- Els anys de la postguerra

L'any 1940, l'Escola del Treball esdevé un vertader Centre de Formació Professional, amb 7 professors sota la direcció del senyor Ramon Valls. Eren noms tan coneguts per la història de Granollers

com Llobet, Boet, Casafont, Orri, Montagut i Duran. Així es pot dir que el curs 1940-1941, amb el Patronat ja constituït, l'Escola del Treball de Granollers reprenia amb una nova i considerable empena.

Així prosseguí la institució, amb la substitució d'Orri per Albert Azpiazu, el curs 1942-1943, amb set professors.

El curs 1943-1944 comença una nova singladura per l'escola que és la incorporació i el reforçament de mestres nacionals i privats; es contracta el senyor Muntanya. Ja eren vuit els professors de l'escola.

El curs 1944-1945, el nombre de professors s'eleva a onze amb la incorporació d'Icart, Balloch i Botey.

Poc més tard, el curs 1946-1947, s'afegeix a la plantilla un altre mestre, el senyor Recolons, que es venia a afegir als altres, els senyors Muntanya i Casafont. Aquesta petita plantilla de mestres es veia incrementada el curs 1947-1948 amb el senyor Joan Borràs, que sempre va fer-se càrrec del curs preparatori i que posteriorment jugaria un paper tan important a l'escola com tindrem ocasió de veure. Aquell curs es va fer necessari disposar d'unes aules de la biblioteca i d'unes altres quatre al col·legi nacional Pere Anton. A l'edifici anterior ja no hi havia cabuda per a tots.

El curs 1948-1949, s'arriba a una plantilla de catorze professors amb la incorporació del senyor Riera i del senyor Miquel Boix.

El curs 1949-1950 hi ha una renovació força global de la plantilla. Hi entren noms nous: Cubells, senyoreta Segarra, García... El nombre total, però, és encara de quinze persones. A més de la formació general, s'introdueixen la mecànica i l'electricitat.

El curs 1952-1953 hi ha vint-i-un professors amb la preocupació del reforçament dels estudis elèctrics. Noms de l'època són: Antoni Botey, Aragonés, Camp, Muñoz i Rodríguez. Precisament fou l'any 1952 quan s'introdueix el ram de la Construcció i la Fusta.

El curs 1953-1954, es contracta encara un altre mestre, el senyor Ismael Pablo. Fou aquest curs precisament quan s'emprengué l'edificació de dues plantes destinades a tallers i per a fer això es disposà d'una subvenció de l'Ajuntament de 100.000 pessetes. Cal dir que l'espai s'havia anat fent petit, puix que abans del 1936 l'escola tenia anualment uns 70 o menys alumnes i, en canvi, en el període 1940-1955 es passa ràpidament de 113 a 310 alumnes.

Tenim el pla general d'assignatures impartides a l'Escola del Treball aquest curs. És el següent:

Grau elemental: 1er. curs: aritmètica, llenguatge i reforma de lletra.

2on. curs: aritmètica i geometria, gramàtica castellana, reforma de lletra, geografia i història i dibuix elemental.

Electricistes (bobinadors, radiotècnics, instal·ladors)

1er. curs: aritmètica i nocions d'àlgebra, geometria, nocions d'electricitat i ràdio, dibuix lineal i pràctiques.

2on. curs: àlgebra i trigonometria, electricitat general, economia industrial electromagnetisme, radiotècnia 1, dibuix industrial i pràctiques.

3er. curs: ampliació de matemàtiques, canalitzacions elèctriques, radiotècnia 2, màquines elèctriques i pràctiques (debanat i muntatge).

Contramestres-teòrics de teixits

1er. curs: aritmètica i nocions d'àlgebra, nocions de mecànica, dibuix lineal, elements de química, i teoria de teixits 1.

2on. curs: àlgebra i trigonometria, tecnologia mecànica, economia industrial, química aplicada, teoria de teixits 2 i pràctiques de teixits 2.

3er. curs: blanqueig, tints i aprests, filatura, tissatge, dibuix aplicat al teixit, teoria de teixits Jacquard i pràctiques de teixit.

Oficis de la Fusta

Fusters 1er. curs: aritmètica i nocions d'àlgebra, geometria, nocions de mecànica, dibuix lineal i pràctiques d'ofici.

2on. curs: matemàtiques aplicades, nocions de perspectiva, dibuix aplicat, tecnologia de la fusta i pràctiques d'ofici.

Ebenistes 1er. curs: aritmètica i nocions d'àlgebra, geometria, dibuix lineal, dibuix artístic i pràctiques d'ofici.

2on. curs: matemàtiques aplicades, coneixement d'estils, nocions de perspectiva, dibuix aplicat i projectes i pràctiques d'ofici i talla.

Estudis comercials - Tenedor de llibres

1er. curs: nocions de comptabilitat, aritmètica comercial, geografia econòmica, francès 1, cal·ligrafia.

2on. curs: economia i estadística, taquigrafia 1, càlcul mercantil 1, comptabilitat general, francès 2 i correspondència comercial.

3er. curs: legislació mercantil, comptabilitat aplicada, càlcul mercantil 2, taquigrafia 2 i anglès.

Ensenyaments pràctics: Dibuix artístic, Escultura, Pintura i Talla artística.

El curs 1954-1955, el senyor Ramon Valls ja no és el director i ha estat substituït pel senyor Miguel Boix que serà qui donarà l'empenta definitiva per a arribar al nou edifici. Boix, qui provenia de l'empresa, sabia impulsar ambiciosament el gran projecte i tenia la capacitat per fer-ho. Amb tot, com que el director Boix

estava molt ocupat en l'empresa i les relacions exteriors de l'escola, ocuparà la plaça de subdirector el senyor Joan Borràs que veritablement gestionarà l'escola des de l'interior.

És precisament aquest 1955 quan hi haurà el reconeixement de la validesa acadèmica dels estudis cosa que ens força a obrir un petit parèntesi per a fer-ne un esment detallat.

El 5 de novembre del 1952, essent director Ramon Valls Fortich, s'inicien les gestions del reconeixement dels estudis fets a Granollers. El 2 de juliol del 1954 s'envia una memòria justificativa a Madrid, encara que paral·lelament s'incrementen les gestions prop de diversos ministeris. Per fi, amb data de 16 de febrer del 1955, previ dictamen favorable de la Junta Central de Formación Profesional i del Consejo Nacional de Educación, l'Escola del Treball de Granollers esdevé un centre reconegut per a donar titulacions d'aprenent i d'oficial industrial de tercera en les especialitats de mecànica, elèctrica, tèxtil i fusteria. El text ministerial deia així:

"Este Ministerio ha dispuesto: - Que las enseñanzas que actualmente se cursan en la Escuela Municipal de Trabajo de Granollers (Barcelona) para los grados de aprendiz y de Oficial Industrial de 3a. categoría, en las especialidades "mecánica", "electricidad", "textil" y "carpintería", tengan la misma validez económica y oficialidad que las que se realizan en Centros similares, regidos por Patronatos de Formación Profesional".

L'Escola del Treball de Granollers és municipal, però donarà títols oficials.

El 27 de març del mateix any el sosteniment econòmic de l'Escola requeia proporcionalment de la manera següent: 67% a l'Ajuntament de Granollers, 22% l'alumnat amb les seves matrícules, 8% els industrials i 3% diversos. La subvenció de l'Ajuntament era de 120.000 ptes.

De tot plegat, el que queda evident és el procés evolutiu i constant; l'increment del nombre de professors n'és veritablement un testimoni. No hi ha problemes ni tensions, sinó tot el contrari, es singularitza una notable harmonia.

La gent de la indústria ha de deixar l'escola per causa de les exigències de l'empresa: són les veritables rotacions de personal que s'observen al llarg d'aquests anys.

1.5.- Cap a la ubicació de l'Escola en un nou edifici

"La meva aportació més important fou la realització del nou edifici que significà el començament d'una nova etapa", ens confiarà el senyor Miquel Boix Carreras que exercí les funcions de direcció des de l'any 1954 al 1962.

Miquel Boix és un home d'empresa, fill de Banyoles i va treballar durant deu anys en el ram dels curtits. Posteriorment, fou enviat a Les Franqueses per a posar en marxa l'empresa de Can Durall, amb els senyors Durall i Mallol.

La veneració que el senyor Boix té d'aquell voluntariós senyor Vegué, el contramestre que inicià les preocupacions de Granollers en el camp de la formació professional, no impedeix de reconèixer que aquella escola d'abans de la guerra era, sobretot, "una agrupació d'alumnes que s'ajuntaven per a fer uns aprenentatges escolars de manera totalment informal, que ni van pagar mai quotes i que acabava essent una acadèmia de formació de comptables. Els alumnes aprenien a llegir i a escriure els vespres".

El senyor Boix situa la dècada dels anys 40 com la impulsora d'una clara obertura cap a la formació professional pròpiament dita: teoria de teixits, disseny, pràctiques de tissatge, rus, etc.

La dècada dels 50 fou la de l'expansió industrial de Granollers i la de la diversificació empresarial; els directius se n'adonen de les necessitats professionals dels treballadors, però encara no s'arriba a planificar una carrera pròpiament dita. Els interessos són, evidentment, de molt diversa procedència: Fundició (Maragall) Metal.lúrgia, Transformació mecànica, Tèxtil de cotó (Joan Torras, Roca Humbert...), Indústria auxiliar electrònica...

El senyor Valls és qui aconseguirà donar una orientació diferent amb la preocupació fonamental de la formació dels qui anaven a entrar al treball. I és en aquests moments que la direcció de l'escola és assumida pel senyor Boix.

D'entrada, l'any 1956, la Direcció General d'Ensenyament Laboral del Ministeri de Treball atorga una important subvenció de 250.000 pessetes per a maquinària. Aquest mateix any, es sol·licita fer el nou edifici al Ministeri; els detalls d'aquesta sol·licitud els puntualitzarem més endavant.

El que sí cal que diguem ara són les dades estructurals de la institució corresponents al curs 1956-1957. Ens sembla important de referir-nos-hi ara per a tenir una idea de l'ensenyança institucional en aquells moments.

Hi havia una plantilla de vint-i-sis professors que s'encarregaven de totes les especialitats que segueixen: Iniciació (per a joves analfabets d'ambdós sexes, curs creat el 1953-54), Elemental de dos anys de duració, Curs Preparatori per a l'ingrés a les especialitats i aquestes concentrades en dos grans paquets, els oficis de la construcció i els oficis industrials.

Foren les següents: Paletes (3 cursos), Oficis de la Fusta (Fusters, i ebenistes, 3 cursos), Oficis industrials (mecànics, electricistes i contramestres, amb 3 cursos cadascun d'ells), Administratius industrials (amb tres cursos), Ensenyaments artístics (dibuix i talla), Ensenyaments industrials per a la dona.

De la plantilla de professors, n'hi havia tres amb titulació superior, dos pèrits industrials, dos mestres industrials, set mestres de primer ensenyament, un aparellador i onze no titulats entre els que hi havia dos auxiliars de tallers.

Els locals estaven distribuïts en tres edificis diferents i hi havia en total uns 330/350 alumnes, les edats dels quals oscil·laven entre 13 i 16 anys a preparatori i entre 16 i 21 i inclús, fins a 30 anys a les especialitats. El fet que hi hagués alguns alumnes tan grans és que, aproximadament des del 1955, s'havia començat a plantejar el problema del reciclatge dels treballadors.

Els resultats finals de les avaluacions es concretaven de la manera següent: 47% d'aprovats en els cursos preparatoris, 29% en els cursos d'ensenyaments industrials i 24% en els industrials-administratius.

En el curs preparatori per a l'ingrés a les especialitats, es donaven les assignatures següents: aritmètica i geometria, gramàtica castellana, cal·ligrafia, nocions de ciències i dibuix geomètric.

El professorat d'aleshores, com es pot veure fàcilment, constava d'un doble component. D'una banda, el mestre d'ofici que tenia veritablement l'esperit de mestre i que aplegava uns quants professionals nacionals i privats que venien a fer hores a l'escola; aquests representaven l'ordre, la pedagogia i el saber fer pedagògic. D'altra banda, la gent d'experiència que venien del camp de l'empresa la característica de la qual era el seu notable entusiasme i competència; però sense coneixements de pedagogia ni de saber ensenyar. "Uns vertaders insensats", ens dirà humorísticament el senyor Boix.

El difícil era de lligar els dos esperits i això fou el que costà més. No hi havia un pla, només es feien assignatures; però lentament es va anar fent un pla d'estudis per tal de poder donar una validesa acadèmica al que es feia. Es va aconseguir, com hem vist, anar donant el grau d'oficial industrial i una bona quantitat d'especialitats disperses.

Aquesta solidesa que s'anava trobant, va permetre de tenir dret a una subvenció ordinària i no només l'extraordinària i puntual. A més, la validesa acadèmica dels estudis permetia els alumnes d'anar treballant arreu i no només a Granollers o a la indústria local.

El senyor Boix diu: "Quan vam veure que les exigències de la indústria s'incrementaven, ens calia encara crear progressivament una mentalitat de nou edifici, amb el recolzament i la connivència de l'Ajuntament de Granollers. Fins aleshores, les empreses pagaven com a quota de formació professional un 0,8% de la nòmina i d'aquesta quantitat, recollida per l'Estat, en revertia a l'escola només la subvenció extraordinària que s'afegia a les 5 o 10 ptes. de la matrícula dels alumnes i a la important ajuda municipal. Granollers cotitzava molt per aquest concepte i, en canvi, revertia a l'escola una quantitat mínima. Aquí hi hagué el detonant que creà consciència i no fou pas difícil mentalitzar la Direcció General de Formació Professional de Madrid".

L'aconseguir la subvenció ordinària fou important per a consolidar el pressupost anual de l'escola. Els terrenys del nou edifici els posà l'Ajuntament (llit sec del Congost) i constituí fàcilment un terç de l'immobilitzat. I... és així com s'obtingueren els diners necessaris per a la construcció definitiva del nou immoble.

L'arquitecte municipal Joan Barangé i Tusquets feu un disseny de com havia d'ésser l'escola tant pel que es refereix a les aules com als tallers i el disseny responia a una visió futura, almenys amb una visió de trenta anys. Constava d'un doble edifici, un dels quals acull actualment l'escola municipal per causa de les necessitats de la vila.

Aquest disseny, a grans trets, era el següent:

Bloc A - Planta Baixa: vestíbul, direcció, oficines, sales de visita, sanitaris.

aules: cosmologia, taller elèctric, electricitat, radiotècnia, organització i economia de l'empresa, ensenyances industrials per a la dona.

Primer Pis: biblioteca, sala de juntes i conferències, sanitaris.

aules: matemàtiques, tecnologia tèxtil, tecnologia fusta i construcció, tecnologia mecànica, tecnologia elèctrica, economia i oficina industrial.

Bloc B - Planta Baixa: vestíbul, consergeria, direcció i oficines, sala de visites i sanitaris.

aules: alfabetisme, pre-aprenentatge 1er., 2on., i 3er., màquines d'escriure i pràctiques de comptabilitat.

Primer Pis: aules: dibuix artístic, dibuix industrial, aprenentatge, administració industrial 1er., 2on., i 3er., ampliació maestria 1er. i 2on., comptabilitat, geografia i càlcul industrial.

Les perspectives que l'informe apuntava pel nou edifici eren:

- a) fer un preaprenentatge
- b) aconseguir que els ensenyaments comercials passin a constituir una especialitat: l'administració industrial.

c) arribar a fer classes diürnes (puix que l'horari acadèmic anava de les 7,15 del vespre a les 10,15).

d) tenir un edifici de cara a l'any 2.000.

e) possibilitat d'adquisició d'utilitatge, maquinària i material escolar.

f) possibilitat de passar a dependència pública.

g) arribar a ésser escola de maestria (puix que s'acabava a oficialia.).

Fins a arribar a la traducció d'aquest projecte en realitat, els aconteixements anaven precipitant la necessitat de nous espais. Els cursos 1957-1958 i 1958-1959 hi havia matriculats a l'escola 357 i 387 alumnes respectivament. A més, aquest darrer curs la subvenció ordinària i anual fou de 200.000 ptes. que es va revelar totalment insuficient.

El 1959, l'escola rep la visita del Director General d'Ensenyament Laboral, Guillem de Reyna i aquest mateix any l'Ajuntament inverteix més d'un milió cinc-centes mil pessetes per a l'adquisició dels terrenys esmentats.

El 5 de juliol del mateix any el senyor Miquel Boix anuncia la voluntat de dimitir, anunci que causaria una certa impressió; però les seves dedicacions a l'empresa dificultaven durament la seva tasca.

El 1960 es reben 8.035.857 pessetes de l'Estat (concedits el 7 de juliol del 1959), més unes subvencions per maquinària per valor de 305.296 pessetes i encara les subvencions ordinàries que rondaven les 240.000 pessetes. Tot plegat anava encaminant a realitzar definitivament l'edifici en construcció.

"Aquells anys -dirà Boix- l'escola era receptiva, perquè hi havia una demanda de feina i era una urgència lògica la necessitat de l'escola. L'alumnat provenia del mateix Granollers i de la comarca pròxima".

Es passà, doncs, amb pocs anys d'un edifici ubicat al carrer Corró, on actualment s'hi troba la biblioteca i on hi havia 7 o 8 aules amb un reduït espai de 6 x 15, a un edifici d'unes condicions pròximes a les òptimes. Per altra banda, els alumnes venien a l'escola als 10 o 12 anys i se'ls admetia al nivell en que es trobaven després d'un examen previ.

Ens cal ara obrir un petit parèntesi per a fer una al·lusió a un mestre de l'escola que va permanèixer a la institució des del 1947 al 1977, ni més ni menys que 30 anys; ens referim al senyor Joan Borràs.

Quan el 1954 el senyor Miquel Boix va assumir la direcció de l'escola, com ja hem dit més amunt, fou nomenat vicedirector el senyor Joan Borràs, pel fet que el director treballava a la Monsanto i tenia moltes ocupacions. Aquestes acabaren provocant que el març del 1962, s'iniciés una codirecció d'en Miquel Boix i el senyor Esteve Duran. Però la situació es feia pràcticament insostenible i desembocà el 15 de setembre del 1962 en un definitiu relleu del senyor Miquel Boix, assumint la direcció de l'escola el senyor Esteve Duran, la secretaria el senyor Esteve Sala i essent cap d'estudis del pavelló A el senyor Pere Serra i el del pavelló B (on ara hi ha l'escola de bàsica) l'inefable senyor Joan Borràs. Fou precisament aquest curs 1962-1963 que es passà definitivament a l'edifici nou.

El senyor Borràs, que ha jugat un paper tan important en la vida institucional de l'escola i que avui es troba pràcticament impossibilitat per la ceguesa, ens deia: "hi ha molta diferència del mestre al professor, puix que el primer intenta transmetre i el segon es limita a explicar. Crec que l'avantatge és plenament favorable al mestre". I encara deia: "A l'escola nacional de després de la guerra, hi anaven els alumnes gratis i aquests passaven posteriorment a la formació professional. La imatge actual de l'escola professional és que acull el rebotat de la bàsica i aquesta és una de les raons per les que la gent no hi vol anar". "En tota transmissió de coneixements el mestre hi juga un paper important. Quan es diu que "la lletra amb sang entra", s'ha de referir a la sang del mestre. Cal crear motivació i donar la mà. En definitiva, ajudar".

Des del moment que es fa càrrec de l'escola el senyor Esteve Duran, es crea la necessitat de l'adaptació progressiva al nou edifici, puix que es comptava aleshores amb 26 professors i uns 350 alumnes.

Amb tot, val a dir que la ubicació de l'escola al nou immoble serveix com a pol d'atracció d'un creixent allau de noves necessitats en formació professional. Heus aquí una informació referida al curs 1962-1963:

Nombre total d'alumnes matriculats:	590
Distribució per nivells i especialitats:	
Iniciació 1er i 2on	210
Idiomes (francès, anglès, alemany)	47
Comercials (4 cursos)	95
Industrials: Torners	77
* Ajustadors-matricers	48
Radiotècnics	24
* Delineants	24
Teixidors	22
* Instal·ladors-montadors	18
Fusters	14
Paletes	5
* Bobinadors	3
Tintorers	3

Nota: els que porten el signe * són noves especialitats, com també és novetat la introducció del 4rt. curs de comerç

Pel Nadal del 1964 hi hagué una extraordinària nevada i immediatament fou canviat l'alcalde Font Llopart i va ésser imposat, com era el costum aleshores, el nou alcalde Joaquim Trullàs. Aquesta fou la raó de la dimissió immediata del director de l'Escola, senyor Esteve Duran. Prenia el relleu el fins aleshores secretari senyor Esteve Sala.

El curs 1963-1964, l'alumnat arribava a les 600 persones. Un total de 20.000 alumnes aproximadament havien freqüentat l'escola des del 1920 al 1964, amb una plantilla de 50 professors i observant-se durant aquest temps un increment d'alumnat de la comarca de més o menys un 20% anual. El curs 1964-1965 s'inauguraria la biblioteca.

Amb raó el senyor Joan Borràs ens deia: "La valoració que cal fer de l'Escola del Treball de Granollers és molt alta, no solament perquè s'ha valorat molt des de l'empresa l'ensenyament impartit, sinó perquè al llarg historial de la institució cal posar-hi en el seu actiu la gran quantitat de persones importants a nivell tècnic ofertes a la indústria. Les empreses han vingut a cercar a l'escola el bo i el millor."

1.6.- La vida al nou edifici

Heus aquí una informació global de l'escola corresponent a l'any 1964.

Estat de comptes

Ingressos

Subvenció Ajuntament	60.000 ptes.
Mensualitats (10-25 ptes/mes)	44.455
Matrícules	2.690
Saldo caixa fi 1963	3.556,46
	=====
	110.701,46

Despeses

Personal docent (130 ptes/mes/ assignatura)	74.550
Secretaria (300 ptes/mes)	2.300
Personal subaltern	2.150
Administració	13.060
Festes	4.227,60
Exàmens	9.799
Subscripció revista	256,80
Afinar piano	400
	=====
	106.743,40
Efectiu caixa 1964	3.958,06

Cursos impartits: Alfabetització

2 Elementals (= primera ensenyança)

Preparatori

Oficis industrials: mecànic, elèctric, con-
tramestre de teixits.

Oficis de la fusta: fuster, ebenista, mode-
lista.

Oficis de la construcció: paleta, guixaire,
pintor.

Estudis industrials administratius: tenedor
de llibres.

Oficis reconeguts: Oficialia de mecànica, tèxtil, fusteria i electricitat.

Edificis: ensenyaments orals: a l'INEM (442 m2, 7 aules, 200 alumnes)

ensenyaments pràctics: 4 dependències (165 m2)

taller tèxtil (valor 230.000 ptes)

taller mecànic (140.000)

taller fusteria (56.000)

taller elèctric (40.000)

taller construcció (6.000)

Pressupost: 70% a càrrec de l'Ajuntament

18% dels alumnes

7% de la indústria local

5% diversos

Subvencions per utilitatge, maquinària i material escolar:

Ministeri d'Educació Nacional 15.000,- 1955

250.000,- 1956

Diputació Provincial: 50.000 ptes el 1956

- - - -

- - - -

Fem un recompte de la història legislativa recent que afecta directament l'escola.

Ordre Ministerial 16 de febrer 1955: reconeixement oficial

Decret 18 de febrer 1960: reconeixement definitiu: torner, radiotècnic, fuster, teixidor i tintorer.

8 de setembre 1963: reconeixement oficial (BOE 15-III-1965): ajustador-matricer, instal.lador-montador, delineant industrial i delineant de la construcció.

5 de febrer 1970 (BOE 10-III-1970): reconeixement maestria de-lineants.

22 de novembre 1971 (BOE 2-III-1972) reconeixement oficialia elèctrica.

Novembre 1973: reconeixement maestria especialitat elèctrica.

- - - -

- - - -

Quan el 1964, per causa del canvi de batlle, el senyor Esteve Duran abandona la direcció de l'escola (ell que havia estat a l'escola des del 14 de maig del 1936, al començament amb caràcter de professor auxiliar gratuït), assumeix la direcció el senyor Esteve Sala fins aleshores secretari, com ha estat dit més amunt.

El nou director era un gran mestre; però, en el dir d'alguns, en el seu càrrec de direcció tenia defectes greus: "era un individualista, puix que l'Escola era la seva escola i no entenia les vagues de protesta dels estudiants (inclús, una vegada li van tirar una pluja de pomes del marcat els mateixos estudiants). Ell sempre amenaçava amb la dimissió". Algú ens ha dit que "l'Esteve Sala s'acaparava i no acceptava les situacions per manca de capacitat d'entendre-les".

El fet és que les dificultats econòmiques greus foren les que marcaren aquest període i sembla que "des d'en Boix fins ara, tots els directors n'han sortit força cremats".

El senyor Esteve Sala podrà dir amb tota seguretat que té l'experiència "d'anar a buscar diners als empresaris i que aquests no s'havien plantejat mai l'ensenyament professional. En tot cas, només els interessa l'especialista per a l'ocupació concreta de la qual no tenen professionals (matricers, per exemple)."

Aquesta afirmació del senyor Esteve Sala, fruit precisament de la seva tasca diària de direcció, posa en qüestió aquella afirmació que els empresaris són els que van promoure la formació professional a Granollers. Si això és cert en els seus inicis (1917-1927) en els que el sindicat dels teixidors (El Radium), per medi dels contramestres, ja feia escola pel seu compte; no ho és pas gaire temps més enllà. Precisament quan es va inaugurar l'edifici nou el curs 1962-1963, l'escola deixava el local el diumenge al matí als teixidors per la seva docència i, quan l'escola estava a l'època gloriosa (1964-1965), a l'especialitat de teixidor hi havia poc més d'un alumne.

Justament el que sembla cert és que sempre hi ha hagut a Granollers una vertadera obsessió per l'ensenyament mitjà no industrial i això arranca ja des del 1927.

Durant la guerra, va haver-hi Institut Estatal que el nou règim feu desaparèixer.

En Salvador Llobet tenia l'obsessió per l'ensenyament i a l'edifici dels escolapis va haver-hi altra vegada l'"Institut" que encara que no ho era, "ho dèiem per costum"; es deia Colegio Oficial (després Municipal) de Enseñanza Media.

Quan vingueren els escolapis amb el pare Centelles, l'"Institut" va haver d'anar al carrer Corró, al costat de la Biblioteca.

Després de la guerra, els botiguers i professionals liberals de Granollers volen el batxillerat pels seus fills i l'any 1941 hi havia un problema greu d'espai al carrer Corró.

Al ministre d'Educació d'aleshores se li demanava de fer una escola professional amb cara i ulls mentre el Regidor d'Ensenyament d'aquell moment anava a Madrid intentant d'obtenir un Institut de Batxillerat. Fou concedida una escola de formació professional, puix que les primava la llei Ruiz Jiménez. Es fa un projecte d'un edifici de formació professional que més tard es convertiria en dos i que d'antuvi no era per a la formació professional.

Precisament, cal dir que la clau per a la formació professional a Espanya serà el 0,8% de quotes cobrades a les empreses a partir de la llei Ruiz Jiménez.

A Granollers, l'home clau serà el senyor Joan Torras Serratacó fill. Roca Humbert també hi era, que formava part del Patronat i són els únics industrials veritablement preocupats en aquells moments. El tèxtil, aleshores, passava al primer pla per causa de la necessitat de les seves empreses i és en aquests moments que hi ha una gran incidència del tèxtil en la construcció del taller de l'Escola, però no en la formació professional.

La diversificació de la indústria de Granollers es farà el 1956-1957, és a dir, molt posteriorment (dels tècnics d'aquells temps només n'ha quedat en Murtra). Camp, Bimbo, Botey, Garrell, són els nous industrials que apareixen i cal dir que aleshores es fabriquen a Granollers el 50% dels interruptors d'Espanya.

Quan encara s'estava al carrer Corró, s'incrementa notòriament l'alumnat a administratiu fins el punt que hi ha tants alumnes administratius com industrials; a l'Escola se li planteja la necessitat de fer aprendre a llegir i escriure.

El curs 1965-1966 es comença a capgirar la idea que el batxillerat absorbia l'alumnat més qualificat; però val a dir que en aquest canvi de mentalitat que s'opera, l'escola ha pesat molt a Granollers. És per tot això i per a la recta interpretació d'aquest canvi de mentalitat, que ens hem vist en la necessitat d'obrir aquest parèntesi sobre la veritable autoria de la formació professional a Granollers.

A l'antiga escola, com ha estat dit, a més dels cursos d'iniciació (un preparatori i dos elementals), hi havia les especialitats de torner, radiotècnic, fuster, teixidor i tintorer (que poc després se suprimiria) i tres cursos d'administratiu. Al passar a la nova escola el 1962, hi haurà el torner-ajustador, el radiotècnic-instal·lador, el delineant industrial (i dos anys més tard s'aconseguia el de la construcció) i s'ampliava el d'administratiu a quatre cursos.

Tot es feia en règim nocturn i els cursos d'iniciació estaven en mans dels mestres (que també feien alguns cursos de les especialitats), els professors de llengües i tota la gent d'empresa que estava als tallers.

El curs 1966-1967 i fins el 1970, s'observa la incorporació entre el professorat d'antics alumnes de l'escola que, havent obtingut aquí l'oficialia, havien fet la maestria a Barcelona directament o per correspondència.

El 90% de l'alumnat treballava (encara que no pas necessàriament en allò que estudiava). Resultava que aproximadament un 30% aprenia millor l'ofici, un altre 30% es situava en un nou ofici (aprenien els rudiments necessaris per a iniciar-lo) i un 30% venia simplement a estudiar com obligats i eren aquests darrers els qui manifestaven problemes personals.

A l'època en la que fou director el senyor Esteve Sala, el més greu fou el problema econòmic; va haver-hi la sort que els professors eren persones molt motivades. Malgrat els problemes, cal dir que fou una època bonica.

Cap al final d'aquesta etapa es va patir molt i no solament per l'economia, sinó per la dificultat de buscar professors; com que la indústria pagava més que l'escola, ningú no volia acceptar la responsabilitat de l'ensenyament. Es pot dir que, en aquest sentit,

l'excés de treball fou un problema greu per a l'escola.

La immigració es comença a fer notar cada vegada més i, a partir del 1968, és ja important dintre l'escola i l'alumnat. L'immigrat, mentre hi hagi feina, no va a l'escola. Precisament, això és el que ha fet que l'atur creixent incrementi també l'assistència d'un tipus molt determinat d'alumne . Però hi ha un fet que ha permanescut constant: la millora de la qualitat professional de l'alumne ve després d'haver passat per l'escola; no pas durant la seva permanència a la mateixa.

Precisament, fou el curs 1965-1966 que s'introduí el règim diürn. Com ha estat ja dit, fins aleshores es feia una vida acadèmica de tres hores, des de les 7,15 fins a les 10,15 del vespre. Entre els primers pobladors com a professors de dia hi havia en Salvador Estany, el mateix Esteve Sala i senyor Joan Borràs.

El 1968 s'incorporava a l'escola en Vicenç Rochina, al diürn. Aquest jugarà un paper trascendental els anys posteriors a l'Esteve Sala. Fill de La Garriga, sempre treballà a la indústria elèctrica que simultanejava amb els estudis de batxillerat que abandonà posteriorment. Quan tenia 21 anys, reinicià els seus estudis a l'Escola del Treball de Granollers on obtingué l'oficialia que completava posteriorment a Barcelona amb la maestria. Fou sempre electro-mecànic de l'automòbil.

Poc després s'incorporaran a l'Escola, a l'ensenyament diürn, en Cullell, en Mañero i d'altres. Eren en veritat els temps heroics del professorat: feien 47 hores i mitja de classe a la setmana i el sou no era pas proporcionat a la feina; per a ells, l'ensenyament adquiria una veritable dimensió social i, per tant, no sabien pas què era un conveni, cosa que, per altra banda, tampoc els preocupava ni interessava massa.

El final de l'Esteve Sala fou molt conflictiu i amb un conflicte induït: els professors guanyaven poc, no hi havien diners i la cosa es va anar enverinant.

Hi ha algunes dades d'interès referents a aquesta època que no podem pas silenciar.

La primera, referida a l'any 1972 és l'índex d'alumnes de formació professional per mil habitants comparat per Espanya, Catalunya i Granollers. Heus aquí la relació:

Espanya - 4,6 alumnes / 1.000 habitants

Catalunya - 5,6 " "

Granollers - 11 " "

Pel que es demostra la importància relativa d'aquest ensenyament a la capital del Vallès Oriental.

La segona ens parla del sosteniment econòmic de l'escola el curs 1972-1973.

<u>Conceptes</u>	<u>Pessetes</u>
Taxa formació professional	28.595.000
Quotes alumnes	2.730.000
Aportació Ajuntament	1.450.000
Serveis Ajuntament	250.000
Subvenció estatal	1.367.000
Subvenció estatal en material	1.515.000
	<hr/>
	35.907.000

El que posa en evidència la importància econòmica de l'escola aleshores.

La tercera ens fa veure l'evolució creixent de l'alumnat per especialitats entre els cursos 1972-1973 i 1973-1974.

<u>Especialitat</u>	<u>1972-1973</u>	<u>1973-1974</u>
Adaptació a la FP	113	117
<u>Oficialia</u>		
Torners	36	39
Ajustadors	45	47
Fusters	11	7
Instal.ladors-montadors	117	106
Electrònics	69	112
Delineants industrials	136	109
Delineants construcció	106	120
<u>FP 1</u>		
Administratius	86	184
<u>Maestria</u>		
Delineants	54	56
Elèctrics	--	16
	<hr/>	<hr/>
	773	913

L'increment d'un 18,1% d'un curs a l'altre cal considerar-lo un creixement notable.

La quarta informació, corresponent al curs 1973-1974 ens parla de l'origen geogràfic de l'alumnat i de la naturalesa d'aquesta població estudiantil pel mateix curs:

D'on provenen els alumnes?

Granollers	398	43,6%
Perifèria	183	20,-
Àrea	169	18,5
Baix Montseny	75	8,2
Resta Comarca	85	9,3
Fora Comarca	6	0,7
	<hr/>	<hr/>
	913	100

Més de la meitat provenen de fora de Granollers ja aleshores.

On ha nascut aquest alumnat?

Prov. de Barcelona	498	54,6%
Resta de Catalunya	32	3,5
Llevant	7	0,8
Andalusia	216	23,7
Extremadura	71	7,8
Castelles-Lleó	44	4,8
Galícia-Astúries	5	0,6
Nord-Aragó	30	3,3
Estranger	9	1,-
	<hr/>	<hr/>
	913	100

Ja es veu clar que el factor migratori comença a ésser important.

Finalment tenim l'evolució del preu/hora/setmana/professor des del curs 1970-71 al curs 1973-74.

70-71	216,66 pessetes
71-72	266,66
72-73	316,66
73-74	364,15

L'evolució de l'increment dels sous es presenta veritablement com una evolució més aviat lenta.

1.7.- Els anys de la crisi

Quan el 1976 s'accepta definitivament la dimissió d'Esteve Sala, en Vicenç Rochina estava a l'Ajuntament ja des del 1973 i en aquells moments el Patronat no funcionava com hauria estat l'ideal en un evident contrast amb el funcionament de l'escola on s'observava una gran qualitat de l'alumnat i una forta motivació en els nois.

En Vicenç Rochina estava en contra de la dimissió d'en Sala i, per altra banda, li fou proposat d'assumir la direcció, que ell no volia acceptar. Qui feia efectivament de Patronat era la Comissió de Cultura de l'Ajuntament.

Aquesta Comissió de Cultura opta per a deixar la situació de l'escola de la manera següent: Director Joan Sala (que acabava d'entrar de professor a l'escola), subdirector Vicenç Rochina i cap d'estudis Mañero.

L'agost del 1976 es nomena un consell de Direcció integrat per Collell, Estany,, Masferrer, Rochina i Mañero. Els qui feien realment la tasca eren els dos darrers: en Mañero la pedagogia i en Rochina la gestió interna i l'enllaç amb l'Ajuntament. En Joan Sala serà veritablement l'"home de palla" que havia de cobrir els dos anys de mandat.

El novembre del 1977 l'alcalde Llobet delega Rochina per fer les funcions de gerència de l'escola.

Aquell Consell de Direcció el primer que fa és doblar els pressupostos: de set milions es va passar a dinou i hi havia ja un plantejament explícit d'ampliació de l'escola. L'encarregat de buscar els diners fou en Rochina que, com a gerent, es desplaçava a Madrid i, estant a l'Ajuntament, s'aprofitava de la seva situació privilegiada per a aconseguir que s'obrissin les portes.

El 1977 es comença la realització del projecte d'ampliació que s'havia de portar a terme en tres fases i que va durar fins el 1979.

El 1978, era necessari fer el relleu de la direcció i, sota la pressió personal d'en Rochina, és director en Mañero. El subdirector continuarà essent en Rochina i el cap d'estudis en Picola.

Des de l'any 1976 hi va haver una entrada de professorat de Convergència Socialista i del PSUC. Aquesta gent nova, aviat esdevenen crítics i plantegen fer un reglament de règim interior i empenyan fort en la via d'un procés. Se'ls acusava que eren joves inexperimentats.

Fou en aquest context de tensions internes que en Rochina pren les regnes i en Joan Sala serà l'home de palla. En Joan Sala fou efectivament l'home de la transició sense pena ni glòria. En aquell període no es va fer un seguiment sistemàtic dels alumnes. Tot just s'està al primer trimestre, quan es planteja la crisi i la pressió interna; però serà tot el curs que hi haurà constants preses de posicions i que queda clara una diversificació d'aquestes. Exactament, era l'any 1978.

Però el 1979, moment important de les eleccions municipals en la que guanyen a Granollers els socialistes i en Rochina anava com a cap de llista del PSUC, l'escola es planteja com a plataforma per a prendre el poder per part del PSUC i molts s'integren al PSUC i hi ha veritablement una guerra oberta. El segon any d'en Joan Sala serà durament caòtic. Ja les eleccions del 1978, surt en Mañero com a director i la gent de Convergència Socialista pren les responsabilitats dels diversos departaments. És un moment de crispacions perquè no es deia pas amén a tot. En Mañero acaba dimitint i arrossega amb ell l'equip directiu.

Els del PSUC veuen que allò no s'aguanta i hi ha encara més crispacions. Mentre ocupa la direcció, en Mañero aprofita per treure's una carrera i en Rochina ho ha de fer pràcticament tot. I això s'acaba quan la gent del PSUC pressiona i diu que ja n'hi ha prou.

Des d'aquest moment, a l'escola canvia la política d'aliances; el 1977 és marcat per la gent del PSUC; però el 78-79 entra més aviat gent de dretes. Tot és una postura personal d'en Rochina que compra fidelitats a través de fer favors: hi ha molts "chanchullos". El 79-80 és el moment de les destapades i s'arriba a odiar veritablement en Rochina.

Quan les eleccions del 1980 en les quals es vota l'actual director Josep Mayoral, l'Ajuntament no sap pas què fer amb aquella gerència d'en Rochina. Es posa la condició que la gestió ha d'ésser sense interferències de cap mena i que, sense cap ànim de protagonisme no es volen compartir les responsabilitats. Aleshores, és

quan es dóna un cessament al gerent per reial decret, cessament que fou molt traumàtic perquè la direcció era assumida el 15 de setembre i la gerència desapareix la primera setmana d'octubre. Inclús es demana a en Rochina que faci un inventari del que hi havia al despatx i això va sentar molt malament. En Rochina dimiteix de l'Ajuntament el gener/febrer del 1980 perquè no estava gens d'acord amb el manifesteig dels partits.

Aquest home tenia una concepció molt faraònica de l'escola, és a dir, es preocupava molt de la imatge externa i la conseqüència n'és la poca utilitat pedagògica i funcional del que havia realitzat.

La conflictivitat de l'escola responia a un procés de la mateixa. El fet és que les empreses són més dinàmiques que l'escola i la relació empresa-escola és difícil; la simbiosi abans era evident. Ara aquesta simbiosi no pot ésser perquè la tecnologia corre massa.

Sembla que, en tot plegat, hi ha molta càrrega personal que permaneceix soterrada encara; és un problema de dinàmica de grups. L'escola professional, certament, no és pas polititzada (si es fa excepció dels anys 1976, 1977 i 1978); és més aviat un afer d'enfrontaments de professors "progres" i "no progres".

Aquesta conflictivitat va tenir les seves manifestacions: un "plante" de professors el 1975, una sentada d'alumnes a la porta i una pluja de pomes contra el director el 1976.

Més tard, l'elecció d'en Mañero fou emmanegada i constituí un període desastrós per a l'escola amb la guerra infernal Rochina-Mañero.

L'Institut Politècnic Escola Municipal del Treball és una fundació pública, regida, governada i representada per un Patronat Autònom que administra i organitza l'entitat.

La Junta General i la Junta de Govern són els òrgans de funcionament de l'escola amb un mandat de quatre anys. Ambdues es reuneixen, respectivament, cada trimestre i mensualment.

Es crea l'esmentada fundació pública en el ple de l'Ajuntament el dia 12 de juny de 1980 i es presenta a informació pública durant quinze dies a partir d'aquesta data.

El Claustre de l'Escola aprovava un Reglament de Règim Intern el mes d'abril del 1981.

El juliol del mateix any aquest reglament era referendat per primera vegada pel Patronat Autònom Municipal i per segona vegada el setembre del 1981.

El ple de l'Ajuntament el refusà perquè hi descobria llacunes i bona quantitat d'òrgans inútils.

Aquest reglament establí les funcions i els requisits necessaris per a ocupar totes i cadascuna de les funcions i càrrecs segons l'organigrama següent:

- 1.- Equip directiu: director, sotsdirector, dos caps d'estudi. Es reuneix cada quinze dies. Duració del mandat: quatre anys.
- 2.- Consell de direcció: equip directiu, dos professors, dos alumnes, un representant del personal no docent, quatre pares, secretari (amb veu i sense vot), un membre de la corporació municipal. Es reuneix cada trenta dies. Duració del mandat: dos anys (els estudiants un any).
- 3.- Consell docent: equip directiu i coordinadors de departament. Es reuneix cada trenta dies. Duració del mandat: dos anys.
- 4.- Consell pedagògic: caps d'estudis, coordinadors de departament, tutors, dos alumnes. Es reuneix cada trenta dies. Duració del mandat: dos anys (els alumnes un any).
- 5.- Claustre: tots els professors, tots els no docents, un delegat dels alumnes per classe, l'Associació de Pares. Es reuneix cada trimestre com a mínim. Duració del mandat: dos anys (els alumnes un any).
- 6.- Departaments: (un per especialitat, més el d'humanístiques i el de ciències aplicades): tots els professors i dos representants dels delegats diürns i dos dels nocturns. Duració del mandat: un any.
- 7.- Assemblea de delegats de curs dels estudiants. Duració del mandat: un any.

1.8.- D'algunes valoracions fetes per diversos informadors

1.8.1.- L'escola i l'alumnat

El senyor Boix ens deia: "Jo tinc fe en l'escola professional: hi haig de creure. Crec que la indústria la porten els homes i, per tant, cal que aquests tinguin una formació. El progrés és impossible sense comptar amb l'ensenyament professional.

Hom observa que el títol es valora poc i, en canvi, el que veritablement es valora és la formació. Cal reconèixer que les empreses madures valoren més l'esforç i el bagatge que l'antiguitat o la titulació".

L'Escola del Treball de Granollers és i ha estat el centre d'integració d'immigrants més important de la comarca. Quan hom diu integració fa referència a molts i diversos nivells: llengua, costums, civilització i relacions de treball.

Entre els nostres interlocutors hi ha qui pensa que en aquests moments comença a no ésser així. Hi ha factors que són atribuïbles al context (la televisió, per exemple, que juga un contrapès que cal tenir en compte i que té la seva importància real) i d'altres que són imputables als mateixos estudiants (molts joves de 16, 17, 18 i 19 anys, si van a escola, és perquè s'avorreixen pel carrer. Aleshores van a l'escola a divertir-se: tirar papers, tocar les noies, parlar de motos, d'automòbils, etc.).

Hi ha encara un tercer element que configura una escola diferent: la politització soferta en un moment històric determinat, ha deixat la seva petja. Per exemple, a les primeres eleccions municipals del 1979 hi havia més de 15 professors que es trobaven a les diverses llistes municipals de la comarca i a les darreres eleccions del 1982 hi havia qui va firmar llistes i sortia a la premsa; això més que en d'altres escoles de Granollers i comarca.

Cal dir encara que els alumnes que actualment vénen com obligats a estudiar i que són els que manifesten problemes personals, arriben aproximadament al 60%. I és que la situació actual no és pas la mateixa que no fa gaires anys. D'una banda, els qui estudien la FP 1 no poden pas anar a treballar encara i, a més, tampoc ho voldrien els seus pares i, per altra banda, els qui estudien la FP 2 es troben fortament influenciats pel moment d'atur actual.

La gent ve mancada d'escolarització prèvia i és per arreglar això que es cerca una formació humanística que és odiada pels alumnes; cada any es repeteix la mateixa matèria que ja havia estat soportada a l'EGB.

La conseqüència n'és que s'ha baixat ostensiblement de nivell i la causa principal cal cercar-la en la massificació; s'ha passat de 45 a 750 alumnes.

A part que se'ls expliquin coses que no interessin, el professor es passa tres quarts del temps mantenint l'ordre i un quart explicant. El problema fonamental, doncs, aquí i ara, és el de com motivar els nois. I en això hi entra tot: l'ús de la pissarra, de la llibreta, de la distribució dels bancs... i, sobretot, la utilitat del que s'ensenya de cara al noi. Abans venien perquè volien i ara venen per massa coses diferents que no són els estudis. Cal tenir consciència que molts alumnes són aquí perquè estan parats i, a més, no es pot oblidar que la formació professional està concebuda com un ensenyament de segona divisió.

L'abril del 1981, i referit al curs 1979-1980, el Consell de Direcció aporta un resum estadístic que il·lustra a bastament el que estem dient:

1.- S'observa un 40% d'alumnes (234) que han deixat els estudis entre primer i segon de formació professional, a diürn. Paral·lelament, també hi ha un 40% d'alumnes que ja havien suspès quatre o més assignatures a la quarta avaluació.

2.- Són precisament els alumnes que vénen a ler. FP 1 (aquests arriben al 47,2%) amb uns nivells de 7è, 6è, 5è i 4rt. d'EGB els qui posteriorment abandonaran la seva escolarització.

3.- Els alumnes que tenen un nivell de 6è o inferior són:

- alumnes fracassats
- que pateixen dèficits acadèmics (expressió lingüística, matemàtica i d'altres)
- que no han superat la fase del pensament concret (preadolescència d'una maduració entre 13 i 15 anys)
- alumnes que no accepten l'escola tal com és institucionalitzada.

4.- Al nocturn hi ha alumnes que retornen a l'escola després d'un període de temps en el que han abandonat la pràctica dels estudis.

5.- A nocturn també, hi ha molts alumnes repetidors.

Hi ha quelcom que és absolutament cert i incontestable: el descens en picat de la demanda de personal titulat per part de les empreses des del curs 1974-75. Abans d'aquesta data, hi havia unes 50 o 60 demandes constants que suposaven unes 150 demandes l'any.

Hi ha qui ho atribueix a la crisi econòmica, perquè, per altra banda, aquest descens de la demanda de personal titulat no es presenta simultàniament amb una pèrdua del pes específic de l'escola del treball a Granollers; tot el contrari. I és que, efectivament, Granollers i la seva comarca no ha patit una crisi econòmica salvatge (com Sabadell i el Vallès Occidental, per exemple). Ha estat més l'acció crítica de situacions puntuals i conjunturals que han anat fent forat.

El que sí sembla cert és que aquesta situació de fet coincideix amb la conflictivitat forta de l'escola; per exemple, la repercussió que té dintre l'escola i la comarca del Vallès Oriental la vaga del metall de Sabadell és un exponent cert de la sensibilitat social imperant.

Aquesta disminució de motivació per part de l'alumne, s'observa des del 1969 aproximadament. L'indicador n'és que abans hi havia un estímul per a fer un determinat ofici i que, també, es donaven moltes convalidacions de BUP amb segon d'oficialia, perquè la formació professional era quelcom cobejable. Els 1974, 1975, 1976 afluïxen aquestes convalidacions i, actualment, hi ha més gent que havia fet la FP 1 i que retornen per a fer la FP 2.

La Comissió de planificació de curs, constata el següent de cara a la projecció del curs 1982-1983:

- 1.- Es dóna una FP 2 molt jove i poc motivada pels estudis.
- 2.- A nocturn, a partir del segon trimestre, les classes es buiden progressivament.
- 3.- A ler. FP 1 nocturn hom troba des d'alumnes que han deixat fa molts anys l'escolarització fins alumnes amb estudis recents, passant per un ampli ventall d'interessos amb nivells d'edat molt diferenciats.
- 4.- A 2on FP 1 nocturn es dóna la presència de repetidors que assisteixen intermitentment a les classes, dificultant la creació d'una dinàmica pròpia de cadascuna d'elles.

5.- A FP 2 nocturn es dóna una important matriculació de nois en espera del seu primer treball, sense motivacions especials per l'estudi.

Quan s'estableix l'administratiu no experimental, l'octubre del 1971, es comencen a produir problemes amb una forta càrrega de conflictivitat i és ostensible que, a partir del curs 1974-1975 la gent ja no va a aprendre un ofici concret; inclús hi ha una variació en els mateixos programes.

Abans d'aquesta crisi, hi havia uns 40 o 50 professors dels quals només 6 o 7 ho eren amb dedicació exclussiva; els altres eren tecnòlegs que compartien la seva docència amb el treball a l'empresa: aleshores no hi havia problemes de conflictivitat.

S'han acabat els temps que l'empresa oferia més que l'escola i la tensió ara es planteja sobre el problema de la dedicació exclusiva o parcial; quan a fora hi hagi feina, no quedaran massa professors a l'escola.

El Consell de Direcció, amb data d'abril del 1981 lliurava un document que seria aprofundit per les instàncies de l'escola el mes de juliol i setembre del mateix any. Feia quatre constatacions que ens semblen interessants d'evocar:

- 1.- Es dóna una càrrega excessiva pel que fa als horaris del professorat.
- 2.- Hi ha un desaprofitament (pel que fa al diürn) de les hores reservades a reunions.
- 3.- Hi ha grans errades en la confecció d'horaris per causa de la precipitació.
- 4.- Introducció de noves especialitats (sanitària i telecomunicacions) i desaparició de la fusta.

1.8.2.- L'escola i l'ensenyament professional

"Jo estic convençut que l'únic que ha de fer la formació professional és forçar a perdre la por a la màquina. El cert és que hi ha coses que les ha de fer l'empresa. Hi ha el perill real, i que es dóna de fet, que es creï un abisme entre els professors i la nova tecnologia; hi ha el perill que el professor ensenyi coses que no són útils i que, en definitiva, estigui desfassat de cara a les noves exigències de la tècnica". Així s'expressava el professor Esteve Sala.

La polèmica és sobre la taula: com pot dedicar-se a l'escola qui treballa de dia? Per altra banda, la percepció dels problemes industrials a l'escola és molt positiva; aquesta vivència és necessària. Cal entendre que, des del punt de vista de l'empresa, la inversió produeix rendiment i que el rendiment produeix treball; això no es pot captar des de postures massa tancades i oposades als problemes reals de l'empresa.

"Jo no qüestionaria el sistema d'ensenyament -ens diu el senyor Joan Borràs- hauria d'haver-hi un procés cíclic i progressiu. En temps d'en Primo de Rivera, el ministre Calleja va implantar un text únic segons les matèries. Jo no crec tant en el text únic com en el programa únic".

El rerafons d'aquesta situació polemitzada es troba a les eleccions municipals del 1979 en les quals, a Granollers, guanyarien els socialistes; és el moment que entren com a professors persones sense títol, amiguets dels partits, i es comença a posar en evidència a l'escola una degradació general.

Hi ha tres raons per les quals algú intenta explicar el descens de nivell actual, el fet que molts usin l'escola com un trampolí polític per la qual cosa sembla que el futur de l'escola està hipotecat. La primera és la mediocritat generalitzada del professorat; la segona és la politització ambiental excessiva i la tercera el baix nivell tècnic de molts professors. Aquesta és una postura totalment pessimista que no acaba tenint cap mena de fe en un canvi.

Aquesta postura contrasta amb la que sosté que fins arribar el 1980, quan Josep Mayoral assumí la direcció, l'escola no va recuperar una visió de globalitat. És aleshores quan es feu transparent la contractació de nou professorat, puix que havia romàs llarg temps nebulosa pel fet que el Consell de Direcció havia quedat reduït a dues o tres persones i, per altra banda, es torna a recuperar la necessària relació entre l'empresa i l'escola.

És veritablement l'escola una plataforma de llançament polític? Els optimistes creuen que no és pas una afirmació del tot exacta.

S'observa una degradació de l'ensenyament? Els optimistes no ho neguen però ho atribueixen a unes causes molt diferents: la massificació de l'alumnat, la inexperiència del professorat i al fet que hi ha un bon allau d'alumnes que no vénen pas a aprendre un ofici, sinó únicament hi són perquè no es veuen amb cor de fer el BUP.

Un element més cal afegir a tot plegat i és que en aquests moments el Patronat és totalment inoperant i el gerent actual és només un comptable; però no el gestor de la institució. "Això és el que produeix que la distinció escola-empresa i l'altra distinció escola-pedagogia es resol força malament", diuen els optimistes.

Hi ha un element que és a notar: un contacte realista amb les empreses no havia existit mai; ara es porten ja dues reunions amb els representants de l'intersectorial.

La política de contractació d'aquests moments és la del concurs públic, corregit per un tribunal quan es donen cassos d'urgència. La queixa actual és la de que no hi ha una normativa al respecte.

A més, això es complica en tant que mantes vegades la titulitis esclafa la capacitat. Es pensa, ara, que a FP 2 s'hauria de compartir absolutament la docència amb l'empresa.

Els objectius que l'Escola Municipal del Treball de Granollers es proposa són els següents:

1.- La intensificació dels contactes amb les empreses. La preocupació de la línia iniciada ara és que aquests contactes es realitzen amb l'intersectorial empresarial; però hi ha dubtes en la representativitat de la mateixa.

2.- La implantació de l'ensenyament no reglat pensat com una mena de reciclatge: seminaris, cursets, etc. Això ja s'ha intentat però no ha arribat a prosperar encara perquè es feia de manera massa voluntarista.

3.- La consolidació dels departaments i aconseguir una més coherent actuació dels coordinadors, els caps d'estudi i la direcció. En general, fer més eficient el treball de planificació on ja es comença a entreveure una via d'ordenament cada vegada més millorada.

4.- Fer un control estricte dels programes.

2.- Tipologia de l'alumnat: anàlisi dels tres darrers cursos 1979-1982.

Aquesta anàlisi de l'alumnat ha estat feta sobre la base d'una mostra aleatòria del 20% dels alumnes inscrits els cursos respectius: 1979-1980, 1980-1981 i 1981-1982.

La composició definitiva de la nostra mostra ha estat la següent:

Curs 1979-1980

Total alumnes inscrits: 1566

Composició de la mostra: Diürn =154; Nocturn =155; Total=309

Curs 1980-1981

Total alumnes inscrits: 1483

Composició de la mostra: Diürn= 154; Nocturn=144; Total: 298

Curs 1981-1982

Total alumnes inscrits: 1697

Composició de la mostra: Diürn=162; Nocturn=177; Total: 339

Aquest col·lectiu de 946 alumnes dels tres cursos foren degudament codificats en les seves dades bàsiques i familiars i analitzats posteriorment. Els resultats que intentem presentar són el fruit d'aquest treball artesanal que, amb les seves correlacions corresponents, han permès, després de força hores de feina, arribar a treure unes línees evolutives dels alumnes que han ocupat les aules de l'Escola del Treball de Granollers aquests darrers cursos.

Precisament, per a facilitar les comparacions, sempre fem les xifres relatives per tal d'obviar la captació de les possibles evolucions diferencials que s'expressen a través d'aquesta anàlisi.

2.1.- Règim diürn

2.1.1.- Dades bàsiques

2.1.1.1.- La dicotomia sexual

	<u>C u r s</u>		
	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
nois	83,5	77,3	71,6
noies	16,5	22,7	28,4

Hi ha clarament una tendència lleugerament progressiva a incrementar el nombre relatiu de noies a mesura que transcorren els anys. La diferència en aquests tres cursos és de 12 punts.

Malgrat que la relació d'aquests anys sigui de 8 nois sobre 2 noies, la tendència és a reduir aquestes distàncies.

Hem cercat la relació d'aquesta variable per origen domiciliari dels pares i per especialitat per tal d'intentar trobar explicacions a la qüestió. Heus aquí ambdues distribucions:

	79-80		80-81		81-82	
	<u>nois</u>	<u>noies</u>	<u>nois</u>	<u>noies</u>	<u>nois</u>	<u>noies</u>
Residència Granollers	45,4	30,8	48,7	57,1	42,2	58,7
Perifèria	17,4	42,3	29,4	28,6	30,2	37,-
Area	21,2	11,5	10,9	5,7	15,5	2,2
Baix Mont.	5,3	3,8	3,4	5,7	6,-	---
Comarca	8,3	11,5	5,9	2,9	---	2,2
Fora com.	2,3	---	1,7	---	---	---

	79-80		80-81		81-82	
	<u>nois</u>	<u>noies</u>	<u>nois</u>	<u>noies</u>	<u>nois</u>	<u>noies</u>
Especialitats Administr.	8,9	96,1	18,5	91,4	11,21	63,-
Del. Ind.	8,2	----	6,7	5,7	6,9	10,9
Constr.	0,6	----	0,8	----	----	----
Aux. Lab.	1,9	3,8	2,5	2,9	0,9	17,4
Mec. Aut.	19,6	----	31,1	----	45,7	----
Mec. Gen.	7,6	----	0,8	----	3,4	----
Aux. Clin.	0,6	----	----	----	----	8,7
Electricitat	13,3	----	6,7	----	10,4	----
Electrònica	22,8	----	32,8	----	21,5	----

D'una banda, sembla insinuar-se una diferenciació segons els sexes tenint compte de la residència: mentre que a Granollers l'increment de les noies és constant i notable, a la resta de les àrees malgrat les oscil.lacions, els nois l'emporten sobre les noies; es veu clarament una tendència al seu creixement. Val a dir que hi ha un factor que cal considerar: la presència d'escoles professionals a la comarca.

La presència de les noies pel que fa a les especialitats es limita majoritàriament a tres: administratiu, auxiliar laboratori i, molt en darrer lloc, delineant. Aquestes tres especialitats mantenen un ritme creixent en el transcurs dels tres cursos considerats; és degut a una correlació estreta amb l'increment de les persones del sexe femení a l'Escola del Treball? És una hipòtesi, no estem pas en mesura de respondre-hi adequadament ara per ara.

2.1.1.2.- L'origen o lloc de naixement

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Prov. Barcelona	70,9	76,-	69,7
Reste Catalunya	4,4	1,3	2,5
Llevant	---	0,6	0,6
Andalusia	8,2	9,7	13,6
<u>Origen</u> Extremadura	3,2	6,5	6,8
Castelles-Lleó	1,9	1,9	1,8
Galícia-Astúries	---	1,3	0,6
Nort	2,5	1,9	1,8
Extranger	1,9	----	2,5

El quadre deixa evident que hi ha un increment relatiu important dels no catalans, particularment pel que fa referència als nascuts a Andalusia i Extremadura.

2.1.1.3.- L'edat

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
<u>Edat</u> 14	58,2	54,5	56,8
15	34,2	35,7	30,2
16	6,3	7,1	10,5
17	1,3	2,6	2,5

Malgrat l'important pes relatiu de l'alumnat de 14 i 15 anys, s'observa un increment del percentatge d'alumnes més grans a mesura que passem d'un curs a l'altre; principalment, s'incrementa l'alumnat de 16 anys.

2.1.1.4.- Població de residència

Hem correlacionat aquesta variable precedentment amb l'edat.

Anem ara a veure la distribució de la mateixa globalment i l'evolució soferta en els tres cursos considerats. Heus ací aquesta distribució:

<u>Pobl. Residència</u>	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Granollers	43,7	50,6	46,3
Perifèria	19,6	28,6	32,7
Area	19,6	10,4	11,1
Comarca	9,5	4,5	5,6
Fora comarca	1,9	1,3	----
Baix Montseny	5,7	4,5	4,3

Abans de fer qualsevol comentari, diem que la Perifèria inclou les poblacions més immediatament a l'entorn de Granollers (Canovelles, La Roca, Les Franqueses). L'àrea, per la seva banda, emmarca els pobles immediatament a continuació (Montornès, Montmeló, Paret, Mollet i La Llagosta). El Baix Montseny, per la seva banda, inclou tota la franja costanera de la muntanya (per exemple, Breda, Llinars, Sant Celoni, Cardedeu, Sant Antoni de Vilamajor i Sant Pere, Cànoves, Samalús, Vallgorguina, Palautordera, etc.).

A la lectura del quadre precedent, crida l'atenció el notable increment relatiu d'alumnes que provenen dels pobles ubicats a la Perifèria.

2.1.1.5.- Estudis previs

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
EGB inacabada	12,7	24,7	22,2
EGB acabada	57,-	44,8	41,4
F. Profes. 1,19	29,7	29,9	36,4

Potser el que més crida l'atenció és aquest important increment d'alumnes que vénen a l'escola professional amb l'EGB inacabada. És l'escola professional el redós que acull els alumnes rebotats a l'ensenyament primari?

2.1.1.6.- Rama professional en la que estudien

Abans hem considerat aquesta variable en correlació amb el

sexe; intentarem ara veure-la per ella mateixa en la seva evolució durant aquests tres cursos i la correlacionarem amb d'altres variables d'interès.

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>	
Administr.	24,7	35,1	25,9	
Delineant	Industrial	8,2	6,5	8,-
	Construcc.	0,6	1,3	---
Auxiliar	Laboratori	2,5	1,9	5,6
	Clínic	0,6	---	2,5
Mecànic	Automovil.	19,6	25,3	32,7
	General	7,6	0,6	2,5
	Electricitat	13,3	5,2	7,4
	Electrònica	22,8	24,-	15,4

Només s'observa un creixement regular a les especialitats d'auxiliar laboratori (malgrat certes oscil.lacions) i, sobretot, a mecànica de l'automòbil. En totes les altres especialitats, sembla que les constants oscil.lacions ens impedeixen de formular lleis generals; si alguna característica es pot destacar és, dintre de les oscil.lacions, l'important decreixement de l'electrònica.

Hem correlacionat la rama professional per la professió del pare. El quadre que en resulta és el Quadre nº 1.

Pel que fa als dirigents d'empresa, les professions liberals i els difunts, no té interès l'anàlisi per l'escassa representativitat.

La complicació del quadre 1 es justifica únicament pel fet de cercar un possible lligam o influència entre la professió del pare i la rama professional escollida pel fill. No ens sembla que poguem definir la més petita tendència o llei general al respecte. Es tracta d'una relació purament i simplement descriptiva.

Hem cercat, així mateix, la relació de la rama professional amb la població de residència. En resulta el Quadre nº 2.

Quadre no 1

	<u>Obr.no qualific.</u>		<u>Obr. qualific.</u>		<u>Administratiu</u>		<u>Funcionaris</u>					
	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>			
Administratiu	30,7	30,8	15,8	20,-	41,9	30,5	33,3	50,-	14,3	16,7	50,-	50,-
Delineant	7,7	3,8	5,3	8,-	5,4	8,4	33,3	-----	-----	16,7	-----	-----
Industria	-----	-----	-----	1,-	3,2	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Construcció	-----	-----	-----	3,-	1,1	8,4	-----	-----	14,3	-----	-----	-----
Laboratori	-----	-----	-----	-----	-----	2,1	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Auxiliar	-----	-----	5,3	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Clinic	23,1	30,8	36,8	19,-	21,5	32,6	33,3	50,-	28,6	16,7	-----	-----
Automòbils	15,4	-----	5,3	9,-	-----	1,-	-----	-----	-----	-----	-----	-----
General	15,4	1,8	10,5	15,-	4,3	2,1	-----	-----	28,6	16,7	25,-	50,-
Electricitat	7,7	30,8	21,-	25,-	22,6	14,7	-----	-----	14,3	33,3	25,-	-----
Electrònica	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Mando interm.	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Comerç	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82
Atur	-----	-----	-----	27,8	14,3	15,4	66,7	-----	-----	25,-	50,-	100,-
Jubilats	-----	33,3	-----	-----	14,3	7,7	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Administratiu	40,-	-----	50,-	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Delineant	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Industria	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Construcció	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Laboratori	20,-	33,3	-----	27,8	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Auxiliar	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Clinic	-----	-----	-----	9,1	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Automòbils	-----	-----	-----	-----	42,9	23,1	33,3	33,3	-----	-----	50,-	-----
General	-----	-----	-----	-----	-----	15,4	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Electricitat	20,-	33,3	50,-	18,2	28,6	15,4	-----	66,7	-----	-----	-----	-----
Electrònica	20,-	-----	-----	18,2	-----	23,1	-----	-----	-----	75,-	-----	-----

Quadre nº 2

	<u>Granollers</u>			<u>Perifèria</u>			<u>Area</u>			<u>Baix Montseny</u>		
	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82
Administratiu	22,1	44,3	37,2	45,7	27,9	20,-	9,7	5,3	18,7	---	---	---
Delineant	Industrial	11,8	2,5	3,8	5,7	13,9	14,-	3,2	10,5	---	---	---
	Construcció	---	1,3	---	---	---	---	3,2	---	---	---	---
Auxiliar	Laboratori	1,5	2,5	6,4	---	---	8,-	9,7	---	---	---	---
	Clínic	1,5	---	2,6	---	---	4,-	---	---	---	---	---
Mecànic	Automòbil	17,6	20,2	24,4	11,4	27,9	32,-	29,-	47,4	43,7	50,-	14,3 100,-
	General	7,3	---	1,3	8,6	---	2,-	9,7	5,3	---	---	14,3
Electricitat	10,3	3,8	6,4	11,4	7,-	4,-	---	19,3	15,8	6,2	---	---
Electrònica	27,9	25,3	17,9	17,1	20,9	16,-	---	16,1	15,8	25,-	50,-	28,6
<u>Comarca</u>												
<u>Fora comarca</u>												
	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82			
Administratiu	33,3	14,3	16,7	---	---	---	---	---	---			
Delineant	Industrial	13,3	14,3	8,3	---	---	---	---	---			
	Construcció	---	---	---	---	---	---	---	---			
Auxiliar	Laboratori	---	---	---	---	---	---	---	---			
	Clínic	---	---	---	---	---	---	---	---			
Mecànic	Automòbil	13,3	28,6	50,-	33,3	---	---	---	---			
	General	6,8	---	8,3	---	---	---	---	---			
Electricitat	13,3	14,3	16,7	33,3	---	---	---	---	---			
Electrònica	20,-	28,6	---	33,3	100,-	---	---	---	---			

Pel que es veu, la rama administrativa va adquirint una relativa i progressiva importància a Granollers i al que n'hem anomenat l'Àrea.

Els delineaents industrials, per la seva banda, es veuen fortament augmentats a la Perifèria.

Els auxiliars, tant de laboratori com de clínica, viuen majoritàriament a Granollers i, a més, els de laboratori es veuen sensiblement representats a l'Àrea.

La rama de la mecànica de l'automòbil va adquirint una importància progressiva arreu, menys a fora de la comarca. Precisament és fora de la comarca on es dibuixa un interès progressiu per l'electrònica, així com a l'Àrea i a la Comarca.

Finalment, pel que afecta a l'electricitat, només s'observa un lleuger increment a la comarca.

En síntesi, i tenint en compte el que ens diu aquest quadre, sembla que l'alumnat de Granollers, s'interessa progressivament per la rama administrativa, la mecànica de l'automòbil i per l'auxiliar de laboratori i de clínica.

La Comarca i el Baix Montseny per la mecànica de l'automòbil i, a més, a la primera, l'electrònica també progressa relativament.

La que té molt poca entitat és la població resident fora de la comarca. D'entre aquests, l'electrònica, malgrat les oscil·lacions sembla que encara té alguna relevància.

Amb tot, hom acaba pensant que estem en un terreny purament descriptiu.

Però encara hem volgut cercar una tercera correlació: la rama professional pels estudis previs realitzats. Heus aquí el quadre:

	EGB inacabada			EGB			F.P.1 lr.		
	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82	79-80	80-81	81-82
Administ.	15,-	18,4	15,8	22,4	43,5	28,1	31,9	37,-	31,7
Industr.	10,-	7,9	7,9	5,7	8,7	7,8	10,6	2,2	8,3
Construc.	----	----	----	1,1	1,4	----	----	----	----
Laborat.	5,-	2,6	7,9	3,4	2,9	7,8	----	----	1,7
Clínica	----	----	5,3	1,1	----	3,1	----	----	----
Automòb.	25,-	26,3	44,7	23,6	18,8	21,9	10,6	32,6	35,-
General	10,-	2,6	5,3	9,-	----	3,1	4,3	----	----
Electric.	20,-	5,3	5,3	10,1	4,3	7,8	14,9	6,5	8,3
Electròn.	15,-	36,8	7,9	22,4	20,3	20,3	27,7	21,7	15,-

El fet de no tenir l'EGB acabada es fa progressivament més notable a dues especialitats: auxiliar laboratori i mecànica de l'automòbil. Ens limitem a constatar el fet, puix que en desconeixem les causes.

2.1.1.7.- Cursos que s'estan realitzant

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Primer	69,-	71,4	74,1
Segon	31,-	28,6	25,9

Sembla que hi ha un lleuger increment del primer de FP 1. És tot el que podem dir al respecte.

2.1.2.- Dades familiars

2.1.2.1.- Nombre de germans

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Únic	6,3	3,9	3,7
1	36,7	37,-	35,8
2	21,5	28,6	19,7
3	12,7	19,5	21,6
4	12,7	5,8	12,3
5	4,4	3,2	3,1
6	2,5	1,3	2,5
±6	2,5	0,6	1,2

Només hi endevinem una progressiva tendència a incrementar relativament el nombre dels tres germans, que vol dir, la tendència a progressar cap els quatre fills comptant amb el que està estudiant.

2.1.2.2.- Edat dels pares

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
-35 anys (joves)	4,4	3,9	4,3
36-50 (madurs)	75,3	68,2	66,7
± 50 (grans)	19,-	22,7	25,9

Aquesta és l'edat mitja del matrimoni. És evident que hi ha un lleuger desplaçament a incrementar l'edat de les parelles puix que s'observa una progressiva importància relativa dels matrimonis grans en detriment dels que hem anomenat madurs.

2.1.2.3.- Professió dels pares

Anem a considerar únicament les professions que són més representades.

	79-80		80-81		81-82	
	H	D	H	D	H	D
Obr. no qual.	7,6	3,8	16,2	5,8	12,3	3,7
Obr. qual.	58,2	8,2	60,4	11,7	59,3	6,8
Administr.	1,9	---	1,3	1,3	3,7	---
Funcionari	3,2	---	2,6	---	1,2	0,6
M. Interm.	2,5	0,6	1,9	---	2,5	---
Jubilat	2,5	---	1,9	0,6	1,2	---
Mestresses	---	73,2	---	74,7	---	83,3
Comerç	7,6	3,8	3,9	1,3	8,-	1,2

S'observa per part dels pares un increment dels índex dels pares obrers no qualificats i, pel que fa a les mares, un important increment relatiu de les mestresses de casa.

2.1.2.4.- Nivells d'instrucció assolits pels pares

Aquesta informació no constava a les fitxes dels alumnes inscrits el curs 79-80.

	80-81		81-82	
	H	D	H	D
sense estudis	5,8	11,7	11,7	15,4
primària incompleta	1,9	2,6	---	0,6
primària acabada	44,2	44,8	46,9	48,8
batxiller	2,6	1,9	5,6	2,5
FP 2	0,6	---	3,1	1,2
Superiors	---	---	0,6	---
altres	1,3	0,6	---	---

S'incrementa l'índex de l'analfabetisme tant en els pares com en les mares, així com també lleugerament els qui han assolit els estudis primaris. Per altra banda, tant el batxiller com la FP també observen un lleuger increment. De totes maneres, això es dóna en un context on dóna la impressió que la instrucció és excessivament absent.

2.2.- Nocturn

2.2.1.- Dades bàsiques

2.2.1.1.- La dicotomia sexual

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Homes	74,2	69,5	68,9
Dones	25,8	30,5	31,1

Es veu clara la tendència progressiva a un increment dels alumnes del sexe femení pel que fa al nocturn. Si correlacionem el sexe pel nivell d'estudis, tenim el quadre següent:

	<u>79-80</u>		<u>80-81</u>		<u>81-82</u>	
	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>
Homes	75,5	72,6	75,9	65,6	76,-	70,1
Dones	24,5	27,4	24,1	34,4	24,-	29,9

Sembla que aquest increment de les noies afecta només i únicament a la FP 2, puix que és pràcticament constant a la FP 1.

Anem a correlacionar ara aquesta variable del sexe pel lloc de residència de l'alumnat, la rama professional i el fet de si treballen.

	<u>79-80</u>		<u>80-81</u>		<u>81-82</u>	
	<u>nois</u>	<u>noies</u>	<u>nois</u>	<u>noies</u>	<u>nois</u>	<u>noies</u>
Granollers	36,5	52,5	35,-	38,6	36,1	40,0
Perifèria	23,5	10,-	15,-	15,9	13,9	18,2
Area	21,7	12,5	24,-	13,6	24,6	14,5
B.Montseny	9,5	17,5	13,-	25,-	16,4	25,4
Comarca	5,2	7,5	7,-	---	3,3	1,8
Fora comar.	3,4	---	6,-	2,3	5,7	---

Sempre hi ha més noies que nois de Granollers i del Baix Montseny. Per altra banda, s'observa un progressiu increment tant de nois com de noies residents a l'Àrea i al Baix Montseny. Els nois, a més, incrementen de fora de la Comarca i les noies de la Perifèria. Dóna la impressió que els alumnes-nois cada vegada vénen de més lluny; en canvi, les noies acudeixen a l'escola de zones més properes.

	79-80		80-81		81-82	
	nois	noies	nois	noies	nois	noies
Administr.	17,4	86,4	17,-	88,6	21,3	96,4
Industrial	10,4	2,3	14,-	9,1	6,5	----
Construcció	3,5	4,5	5,-	2,3	3,3	3,6
Automòbils	7,-	----	8,-	----	13,1	----
General	13,9	----	8,-	----	13,1	----
Electrici.	19,1	----	17,-	----	19,7	----
Electrònica	24,3	----	31,-	----	18,-	12,4
Fusta	1,7	----			4,9	----

Elles són quasi exclusivament de la rama administrativa en la que s'observa, per altra banda, una progressió ascendent. Les excepcions són delimitants. Els nois s'incrementen a la rama administrativa i a la de mecànica de l'Automòbil.

	79-80			80-81			81-82		
	nois	noies	total	nois	noies	total	nois	noies	total
exerceixen activitat laboral	58,2	43,2	56,8	58,3	47,7	49,4	40,9	36,4	39,5

Tant nois com noies treballen cada vegada menys. Els nois baixen en picat, mentre que les noies ho fan més lentament.

Hem buscat la relació d'aquesta variable del treball pel nivell de Formació Professional que s'està realitzant. És la següent:

	79-80		80-81		81-82	
	FP1	FP2	FP1	FP2	FP1	FP2
fan una activitat remunerada	59,-	44,6	51,8	47,7	46,-	54,-

El pes fort d'aquesta disminució de treball l'ha produït la formació professional 1, puix que la relació tendeix a invertir-se: s'observa un lent increment d'activitat laboral a la FP 2.

2.2.1.2.- L'origen o lloc de naixement

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Barcelona	61,2	69,5	68,4
Reste Catalunya	3,9	2,8	0,6
Llevant	1,3	0,7	1,1
Andalusia	20,-	11,8	14,7
Extremadura	5,2	4,2	2,2
Castelles/Lleó	4,5	6,9	6,2
Galícia/Astúries	1,3	-----	0,6
Nord	0,6	2,1	1,1
Extranger	1,9	2,1	2,8

Es llegeix una tendència clara i progressiva a un increment d'almnes de la província de Barcelona; nosaltres ens preguntem si veritablement són aquests els fills de la immigració.

En funció del nivell d'estudis que s'estan realitzant, aquests nascuts a la província de Barcelona es presenten així:

<u>79-80</u>		<u>80-81</u>		<u>81-82</u>	
<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>
62,3	60,6	74,1	66,7	78,-	64,5

Pel que es demostra que aquest increment de nascuts a la província de Barcelona afecta principalment a la FP 1.

2.2.1.3.- L'edat

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
14 anys	1,9	----	1,1
15	9,-	6,2	11,3
16	18,7	30,5	26,5
17	29,7	16,7	21,5
18	18,1	17,4	17,5
19	7,1	9,7	8,5
20 i més	14,8	19,4	13,5

L'edat modal s'ha desplaçat dels 17 als 16 anys; és a dir, hi ha un manifest rebaix de l'edat, reforçat per l'increment de l'edat dels 15 anys. De totes maneres, ambdues edats dels 16 i els 17 anys apleguen pràcticament el 50% de l'alumnat del nocturn.

Correlacionant l'edat pel nivell de la Formació Professional, tenim la distribució següent:

	<u>79-80</u>		<u>80-81</u>		<u>81-82</u>	
	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>
14 anys	4,9	---	---	---	4,-	---
15	19,6	2,2	7,4	5,5	12,-	11,-
16	22,9	15,9	42,5	23,3	42,-	20,5
17	22,9	34,-	11,1	21,1	16,-	23,6
18	9,8	23,4	16,7	17,8	8,-	21,2
19	6,5	7,4	7,4	15,5	6,-	9,4
20 i més	9,8	18,1	---	31,1	12,-	14,2

El pes fort d'aquest desplaçament, l'ha produït la FP 1, encara que s'observa també el mateix fenomen a la FP 2; però no necessàriament en benefici dels 16 anys.

2.2.1.4.- Població de residència

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Granollers	40,6	36,1	37,3
Perifèria	20,-	14,6	14,7
Area	16,7	20,1	21,5
Baix Montseny	12,8	16,7	19,2
Comarca	7,7	6,3	2,8
Fora Comarca	1,9	4,9	4,-

En unes dimensions on els que vénen a l'Escola de fora de Granollers són sempre bastant més de la meitat, s'incrementa progressivament els qui vénen de l'Area i del Baix Montseny.

Hem correlacionat aquesta dada segons es tracti de la formació professional 1 o 2. Heus aquí la relació:

	<u>79-80</u>		<u>80-81</u>		<u>81-82</u>	
	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>
Granollers	54,1	31,9	42,5	32,2	44,-	34,6
Perifèria	21,3	19,2	18,5	12,2	28,-	10,2
Area	6,5	20,2	16,7	24,4	8,-	25,2
B.Montseny	6,5	15,9	11,1	20,-	12,-	22,-
Comarca	4,9	3,2	7,4	6,7	2,-	2,4
Fora Com.	1,6	4,2	1,8	4,5	2,-	5,5

La importància relativa dels qui vénen de fora de Granollers és sempre més forta a FP 2 que a FP 1; més de la meitat són del Baix Montseny o l'Area. Aquesta proporció veritablement és molt inferior a FP 1.

2.2.1.5.- Rama professional

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Administratiu	37,4	38,9	44,6
Delineant	Industrial	8,4	12,5
	Construcció	3,9	4,2
Mecànic	Automòbils	5,2	5,5
	General	10,3	5,5
Electricitat	14,2	11,8	13,5
Electrònica	19,3	21,5	12,4
Fusta	1,3	telecom.	3,4

Sembla que l'única constant és l'augment de l'administratiu. Cal interpretar que és degut a l'augment de persones del sexe femení?

Per altra banda, el pes fort d'aquest increment s'observa en la FP 2. Ens ho demostra la distribució següent:

<u>79-80</u>		<u>80-81</u>		<u>81-82</u>	
<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>	<u>FP1</u>	<u>FP2</u>
37,7	37,2	33,3	42,2	40,-	46,-

Hem cercat la correlació, també, d'aquesta variable amb la professió del pare. Aquí com per l'anàlisi del diürn, tampoc hem pogut trobar-hi res; el que ens excusa inclús de transcriure la complicació del quadre.

De la mateixa manera, també hem correlacionat aquesta variable amb la residència de l'alumne. L'enfarfec del quadre ens excusa de transcriure'l íntegrament. De totes maneres, encara que sigui només a un estadi purament descriptiu, hem pogut treure les línies inductives següents:

Els administratius són de Granollers, la Perifèria i el Baix Montseny; però Granollers cada vegada té un pes relatiu menys fort, mentre que les altres zones van adquirint més relevància.

Els delineants industrials són cada vegada més de la Comarca i, en canvi, s'observa una reducció relativa de fora de la Comarca.

Els delineants de la construcció creixen notablement a partir dels domiciliats a Granollers i el Baix Montseny i decreixen relativament de la Perifèria.

Els mecànics de l'automòbil creixen a partir d'alumnes domiciliats a Granollers i la Perifèria i, en canvi, es nota un important descens a la comarca.

Els mecànics generals creixen extraordinàriament entre els alumnes domiciliats a la comarca.

Els electricistes, per la seva banda, es nodreixen progressivament d'alumnes residents a l'Àrea, el Baix Montseny i fora de la comarca.

Finalment, els electrònics industrials, creixen a Granollers, decreixen relativament a l'Àrea i es mantenen a la comarca.

2.2.1.6.- Nivells i cursos

La distribució a nocturn dels nivells i cursos és la que expressa la distribució següent:

		<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
FP 1	1r.	45,-	33,3	32,-
	2n.	55,-	66,6	68,-
	total	<u>39,3</u>	<u>37,5</u>	<u>39,5</u>
FP 2	1r.	44,2	41,1	48,8
	2n.	32,6	37,8	26,-
	3r.	23,1	21,1	25,2
	total	60,7	62,5	60,4

Ja es veu que augmenta relativament el tercer de FP 2, el primer de FP 2 i el segon de FP 1. Crida l'atenció la poca relevància que té a nocturn el primer de FP 1.

2.2.1.7.- Els alumnes casats

<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
2,1%	7,6	0,6

A nocturn hi ha una lleugera proporció relativa d'alumnes casats, encara que sembla que es tracta d'un fet aleatori que no manté cap constant ni d'increment ni de disminució.

Hem cercat la correlació amb els nivells o graus de formació professional i tampoc s'hi endevinen diferències significatives.

2.2.2.- Dades familiars

2.2.2.1.- Nombre de germans

Heus aquí el quadre que resumeix aquesta variable:

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
Únic	10,3	4,2	1,7
1	23,9	29,9	26,5
2	25,2	20,1	30,5
3	16,8	17,4	19,2
4	11,-	17,4	7,3
5	4,5	5,5	4,5
6	5,8	2,8	4,5
+6	2,6	2,8	0,6

La freqüència modal es situa entre 1 i 2 germans (són pràcticament la meitat), encara que hi hagi una lleugera tendència a incrementar el nombre de germans fins a 3.

En la correlació amb els graus de FP es demostra que les diferències no són pas significatives; però pel que fa als tres germans, el pes fort ha estat donat per la FP 1.

2.2.2.2.- L'edat dels pares

	<u>79-80</u>	<u>80-81</u>	<u>81-82</u>
menys de 35 (joves)	5,2	0,7	---
entre 36 i 50 (madurs)	45,8	65,3	58,2
més de 50 (grans)	40,6	27,1	29,9

Es veu clar el desplaçament de les edats anomenades grans cap a les edats anomenades madures.

2.2.2.3.- La professió dels pares

	<u>79-80</u>		<u>80-81</u>		<u>81-82</u>	
	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>
Obrer no qual.	22,5	1,9	17,4	4,2	22,-	5,1
Obrer qualif.	39,3	5,2	41,7	7,6	53,7	6,8
Administratiu	2,6	0,6	1,4	---	3,4	---
Funcionari	1,3	---	4,9	---	4,5	---
Mando int.	4,5	---	6,2	---	1,1	---
Jubilat	4,5	0,6	2,1	1,4	1,1	0,6
Mestressa	---	78,7	---	81,9	---	82,5
Comerç	14,2	7,1	7,6	1,4	2,2	1,1

Al costat d'un petit increment de les dones mestresses de casa s'observa un increment relatiu important d'homes de la classe treballadora qualificada. A més, pel que fa a les dones, es veu també un increment petit però constant de treballadores no qualificades.

2.2.2.4.- Nivells d'instrucció assolits pels pares

Aquí, com quan fèiem l'anàlisi del diürn, també ens manquen les dades del curs 1979-1980. La distribució és la següent:

	<u>79-80</u>		<u>80-81</u>		<u>81-82</u>	
	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>
sense estudis			3,5	5,5	3,9	11,3
primària incompl.			1,4	2,1	0,6	1,7
primària acabada			43,1	43,1	63,3	65,5
batxillerat			3,-	3,5	3,4	2,2
FP 2			0,7	----	4,5	----
superiors			0,7	0,7	0,6	1,1
altres			2,1	0,7	----	----

S'observa, d'una banda, un increment relatiu important de persones que han assolit els estudis primaris i, pel que fa a les dones, un notable creixement de les que no tenen estudis.

2.3.- Balanç comparatiu entre diürn i nocturn

De la gran quantitat d'informació que hem pogut aportar sobre l'anàlisi sectoritzat de cadascun dels règims d'estudis, podem entreveure els elements diferencials següents:

- 1.- Hi ha més dones a nocturn
- 2.- Edats molt més joves a diürn
- 3.- Mentre s'observa un increment de nascuts a Barcelona a nocturn, es veu un increment d'immigrats a diürn.
- 4.- No hi ha alumnes casats a diürn ni tampoc que exerceixin una activitat laboral.
- 5.- Increment d'alumnat provenint de la Perifèria de diürn (també més alumnat de Granollers a diürn); en canvi, increment d'alumnat provenint de l'Àrea i el Baix Montseny a nocturn.
- 6.- Més importància relativa a l'administratiu i l'electricitat a nocturn; en canvi, a diürn, preval la mecànica de l'automòbil i l'electrònica.
- 7.- A diürn les noies que provenen de Granollers, que sempre són més, augmenten constantment. En canvi, a nocturn, aquest mateix fenomen s'observa a l'Àrea i al Baix Montseny.
- 8.- Pel que fa als pares, mentre s'observa un increment de matrimonis madurs a nocturn, hi ha un augment de matrimonis grans a diürn.
- 9.- Es veu un increment de l'analfabetisme general: tant dels

pares com les mares de diürn, només les mares a nocturn.

10,- S'incrementen les mestresses de casa a diürn i també els obrers no qualificats. A nocturn, incrementa la classe obrera en general.

2.4.- Estudi dels qui acabaren la bàsica el curs 1981-1982

L'Ajuntament de Granollers promogué una consulta als alumnes de les diverses escoles de la vila que havien acabat la bàsica el darrer any 1981-82 per tal de poder planificar uns determinats serveis escolars i amb la finalitat, així mateix, de fer previsions de cara al futur.

La consulta s'acompanyava, a més, d'un informe dels mestres o tutors que il·lustraven certs aspectes que eren prou interessants per a arribar a tenir una idea de les necessitats socials que es podien presentar en un esdevenidor més o menys pròxim.

Es del conjunt d'aquesta informació que ens permetem elaborar aquest informe que, si res més no, té la virtualitat de donar un perfil de l'alumne que acaba la bàsica a una ciutat com la de Granollers, la capital del Vallès oriental.

Val a dir que la informació global patia de dos inconvenients força greus: d'una banda, els dèficits informatius o preguntes sense resposta i, de l'altra, la quantitat d'informació no determinable quantitativament que composaven aquests papers. Malgrat tot, a partir d'un material tan imperfecte, hem intentat codificar el que ens podia ajudar a entendre la significació profunda del món escolar juvenil que acabava la bàsica el darrer curs i hem fet un tractament mecanitzat d'aquesta informació. El que segueix són les línies ordenades d'una lectura que, a vegades, s'ha fet particularment difusa.

2.4.1.- A qui s'ha consultat?

2.4.1.1.- Qui són?

El tractament de la informació afectava a un col·lectiu de 395 alumnes dels que 56% eren nens i 44% nenes.

D'aquests, 27% tenien 13 anys, 61% 14 anys i 13% 15 anys. Lògicament, l'edat més representada és la dels 14 anys, encara que inclús en aquesta variable de l'edat hi havia 48 absències d'informació.

Atenent-nos al seu origen de naixement, 58% són nascuts a Granollers, 5% a la comarca del Vallès Oriental, 18% a la resta de Catalunya i 17% han nascut fora de Catalunya. Assenyalem la importància relativa d'aquests nascurs fora de Catalunya que, de fet, ens parlen d'una immigració relativament recent donada l'edat d'aquests menors. Concretament, 17% d'aquesta immigració ha arribat a Granollers amb posterioritat a l'any 1969.

2.4.1.2.- La seva família

El dimensionat d'aquestes famílies, ens revela ja una relació particularment i progressivament voluminosa. Heus aquí la distribució de referència:

2 membres	1	0	%
3	10	4	
4	68	27	
5	71	29	
6 i més	99	40	
	<hr/>		
	249	100	

Malgrat l'absència d'informació en 146 informes, ja es veu una marcada tendència general a agrandir l'embalum de la família; 40% de les llars excedeixen dels sis membres/família.

Pel que fa a l'edat del pare i de la mare, les distribucions respectives es presenten de la manera següent:

	<u>pare</u>		<u>mare</u>	
- 35 anys	1	%	9	%
36-40	23		39	
41-45	32		21	
46-50	24		21	
‡ 50 anys	20		11	
	<hr/>			
	100			

Mentre que l'edat modal dels pares es situa a l'interval entre 41-45 anys, la de les mares es col·loca entre els 36 i els 40 anys. Per altra banda, amb edats superiors als 45 anys, els percentatges relatius són respectivament 44% i 32%. Cal dir que, en general, es tracta de matrimonis relativament joves i que, certament, es corresponen a les edats dels fills objecte de la recerca.

Les professions del pare i de la mare, presenten la distribució següent:

	<u>pare</u>	<u>mare</u>
obrer no qualificat	25,-%	6,-%
obrer qualificat	50,-	2,-
administratiu	6,-	1,-
funcionari	2,-	0,-
tècnic-venedor	4,-	1,-
autònom	6,-	1,-
prof. liberal empresa	4,-	0,-
feina de la casa	0,-	85,-
jubilat	4,-	2,-

100

Distribució que, evidentment, identifica aquestes famílies com enquadrades dintre la classe treballadora, si exceptuem un 10% que o són autònoms o professionals.

D'aquestes persones, 79% tenen un treball fixe, 6% tenen una feina eventual, 1% fan feines esporàdiques i 14% es troben a l'atur (dels que 6% no cobren cap mena de subsidi).

Correlacionades ambdues variables, la professió del pare i la situació laboral del cap de família, tenim que els obrers qualificats són els qui més tenen un treball fixe (93%) i els obrers no qualificats tenen una situació laboral particularment degradada: 14,8% tenen un treball eventual i 32,8% estan aturats (18% dels quals sense cap mena de subsidi).

Tenim, doncs, polaritzada una situació socio-econòmica familiar entre dos extrems que es redueixen a la seva seguretat o no de la feina. Es dona una correlació certa entre la qualificació professional i la seguretat en la feina.

I què ingressen aquestes famílies mensualment? Era d'esperar que l'absència de respostes entorpís certament la possibilitat de fer generalitzacions; el risc d'una generalització aquí i ara és massa gran. 62,8% de respostes buides són excessives.

Amb tot les dades recollides ens diuen el següent:

-50.000 ptes/mes	62%
50.000-75.000	30
76.000-100.000	7
≥ 100.000 ptes	1
	<hr/>
	100

En famílies tan nombroses ens sembla que aquest indicador revela una precarietat bastant substancial, fins el punt que aquesta distribució sigui generalitzable a tot l'univers estudiat.

Finalment, en aquesta panoràmica familiar, tenim encara una dada que ens sembla altament interessant: el nivell d'estudis assolit pels pares. La distribució es presenta així:

	<u>pare</u>	<u>mare</u>
sense estudis	23%	24%
primària incompleta	3	2
primària	62	63
batxillerat	8	7
formació professional	1	1
tècnic de grau mig	0	1
estudis superiors	3	2
	<hr/>	<hr/>
	100	

Impressiona veure els alts percentatges de persones sense estudis tenint precisament compte que, per a Catalunya, aquest índex es manté a un 7,4%. En el cas que considerem la proporció seria multiplicada per més de 3. Això fa pensar en una possible desviació deguda possiblement a l'absència d'informació que, pel cas dels pares, és de 48,6% i per les mares de 46,5%; quasi la meitat.

2.4.1.3.- On viuen

La primera informació es refereix a la població de residència; la distribució és aquesta:

Granollers	88%
Canovelles	5
Les Franqueses	3
La Roca	0
Altres	4
	<hr/>
	100

Lògicament, la gran majoria resideixen a la vila de Granollers. La distribució dintre la vila s'opera d'aquesta manera: 70% viuen en un barri perifèric i 29% en el centre urbà.

Per altra banda, 70% ocupen un habitatge de propietat i 30% de lloguer i paguen unes quantitats en aquest concepte que es defineixen segons l'escala següent:

menys 5000 ptes/mes	52%
5.000-10.000	27
11.000-15.000	14
16.000-20.000	5
més de 20.000	<u>2</u>
	100

En principi i a nivell comparatiu cal pensar que es tracta d'uns lloguers en general relativament assequibles.

Pel que fa al temps que viuen a l'habitatge actual, tenim la distribució següent:

- 5 anys	14%
5-10	39
11-15	19
16-20	14
+ 20 (sempre)	<u>14</u>
	100

El que ens fa veure una forta mobilitat espacial que, de fet, ni tan sols sospitàvem.

Finalment, tenim un indicador del dimensionat de l'habitatge i és el que expressa la relació següent:

menys de 50 m2	12%
50 - 75	29
75 - 100	45
més de 100 m2	<u>15</u>
	100

En principi, es tracta d'habitacles força espaiosos. És per això que ens ha interessat veure el grau o nivell d'amuntegament de les famílies més nombroses. Heus aquí la distribució:

<u>membres/família</u>	<u>-50m2</u>	<u>50-75m2</u>	<u>75-100m2</u>	<u>≥100m2</u>
5	10,3	23,1	53,8	12,8
6 i més	15,7	27,5	25,3	21,6
	11,7	29,2	44,5	14,6

Pel que es demostra que hi ha un 15,7% de famílies de 6 membres o més que viuen apilades en espais de menys de 50 m2.

2.4.1.4.- Immigració i inserció a la societat catalana.

Si considerem ara l'origen o naturalesa dels pares, tenim la distribució següent:

tots dos són fills de Catalunya	23%
ho és només el pare	7
ho és només la mare	7
ambdós han nascut fora de Catalunya	<u>62</u>
	100

El gros paquet de la població estudiada és sobrevinguda a la nostra terra oriunda d'altres contrades de l'Estat.

Si considerem ara l'època d'aquesta immigració, heus aquí la distribució pertinent:

abans 1950	20%
entre 1950-1960	29
entre 1961-1970	37
entre 1971-1980	14
després de 1980	<u>1</u>
	100

Pel 86% d'aquestes famílies la vinguda a Catalunya es situa abans del 1970, és a dir, fa més de 10 anys que vingueren a la nostra terra.

Es per això que pràcticament només el 17% no entenen ni parlen el català. Ens ho fa veure la distribució que segueix:

ambdós el parlen i l'entenen	43%
el pare el parla i la mare l'entén	6
la mare el parla i el pare l'entén	5
ambdós només l'entenen	29
ni l'entenen ni el parlen	<u>17</u>
	100

El que és interessant de veure ara és la relació entre l'origen dels pares i el nivell de coneixement de la llengua catalana.

Heus aquí la relació:

	<u>parlen i entenen</u>	<u>pare o mare</u>	<u>només entenen</u>	<u>no entenen ni parlen</u>
Tots dos nascuts a Catalunya	95,9%	2,-%	-	2,-%
només el pare	75,-	25,-	-	-
només la mare	66,7	26,7	-	6,7
ambdós han nascut fora de Catalunya	16,-	9,6	48,-	26,4
	43,2	10,2	29,1	16,5

Sense voler fer dir a les xifres el que realment no diuen, sembla que podem parlar d'una superior influència del marit respecte a la muller en la llengua parlada a la família. Per altra banda, hom diria que aquí hi ha uns nivells d'inserció importants a la societat catalana, atenint-nos només i únicament al conjunt de la informació precedent.

Finalment, podem preguntar-nos sobre els nivells de participació associativa d'aquestes famílies. Només un 20% escàs revela una pràctica associativa, dels quals 6% en associacions de pares d'escola i un 14% en entitats cíviqües diverses.

- - - - -

Com a síntesi d'aquest primer apartat en el que hem intentat veure a qui s'ha fet la consulta, podem dir el següent:

- 1.- El gros paquet de la informació prové majoritàriament d'escolars que han atès ja els 14 anys i amb una lleugera proporció favorable als nens damunt de les nenes.
- 2.- Aquests escolars són nascuts a Catalunya la seva majoria, encara que hi ha una ampla sexta part que ja van néixer fora de la nostra terra fills d'una immigració posterior a l'any 1969.
- 3.- Les seves famílies són força nombroses si tenim compte del nombre de membres. Els pares presenten una fesomia bastant jove i, pel que fa a les professions, d'una extracció social molt obrera. El flagell de l'atur es fa sentir amb un notable rigor.

4.- Hi ha una polarització sòcio-econòmica familiar amb una correlació certa entre la qualificació professional i la seguretat que dóna un treball fix. La precarietat general d'ingressos econòmics es fa palesa.

5.- Es donen en els pares uns índexs molt alts d'analfabetisme, en un context d'instrucció no pas massa elevada.

6.- La majoria resideixen a Granollers mateix i les tres quartes parts en barris perifèrics.

7.- Només la tercera part habiten en cases de lloguer pagant per aquest concepte unes quantitats relativament assequibles.

8.- Tenim la impressió que es dóna una forta mobilitat espacial i aquestes famílies ocupen uns habitatges, en general, força espaiosos; encara que hi ha índexs d'amuntegament particularment accentuats.

9.- Molts dels pares són fills de fora de Catalunya, però amb un important contingent immigratori d'abans de 1970. Només 17% ignoren el català i sembla que el marit exerceix una particular influència en l'ús i la pràctica familiar de la llengua catalana.

10.- Cal dir, finalment, que s'observen uns índexs associatius molt escassos i, per tant, una dificultat integradora pel que es refereix a aquest indicador.

2.4.2.- Els seus antecedents escolars

El material recollit permet induir alguns elements que són altament interessants de cara a una prospectiva futura.

Diem per començar que 20% de l'univers estudiat anava a una escola estatal, 51% a una municipal i 28% a un centre privat.

A nivell de curriculum acadèmic, també podem dir que 63% havien fet la bàsica sense haver repetit un curs i 34% ha repetit algun curs.

Correlacionant les dues variables tenim el quadre següent:

<u>Dependència de l'escola</u>	<u>Tots aprovats</u>	<u>Ha repetit</u>
Estatal	70,3	29,7
Municipal	51,5	42,1
Privada	79,6	20,4
	<hr/>	<hr/>
	62,6	33,9

L'escola municipal sembla ésser la més afectada pels fracassos escolars en el curs de la bàsica. Amb tot, a nivell general, és una tercera part de l'alumnat el que es veu afectat pel no reeiximent dels estudis bàsics.

Què pensen estudiar aquests alumnes? 41% diuen que seguiran el BUP, 47% s'interessen per la formació professional, i 8% faran altres estudis sense especificar.

Es interessant també veure ara la correlació dels interessos dels alumnes amb l'escola en la que han fet la bàsica. Heus aquí la distribució:

<u>Dependència de l'escola</u>	<u>B.U.P.</u>	<u>F.P..</u>	<u>Altres</u>
Estatat	39,3	44,3	16,4
Municipal	35,-	55,-	4,-
Privada	54,4	34,-	10,7
	41,2	47,3	8,-

Pel que queda evident que hi ha una relació estreta entre dependència de l'escola i opció de continuïtat dels estudis; l'escola privada és la que més tendeix a prendre la decisió de fer el batxillerat.

Qui sap si no és ara el moment de fer un punt i a part per a estudiar una bona quantitat de correlacions que defineixen la naturalesa de l'alumnat i les seves famílies en funció de la dependència de l'escola. Comencem per la relació de la dependència de l'escola amb la composició familiar.

<u>Dependència de l'escola</u>	<u>2 membres</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6 i més</u>
Estatat	-	2,2	15,2	37,-	45,7
Municipal	0,7	4,-	25,3	24,-	46,-
Privada	-	5,7	43,4	34,-	17,-
	0,4	4,-	27,3	28,5	39,8

Hi ha una correlació certa, puix que la dependència estatal o municipal agrupa unes proporcions molt altes de famílies de 5 i més membres.

Intentem veure ara la mateixa variable relacionada amb la professió dels pares.

<u>Dependència</u>	<u>Obrers</u>						<u>Tècnic i venedor</u>		<u>Autònom</u>	
	<u>No qualif.</u>		<u>Qualif.</u>		<u>Administ</u>		<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>
	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>				
Estatl	26,6	8,8	43,7	2,9	6,3	-	-	-	9,4	1,5
Municipal	28,2	3,7	54,1	1,1	4,1	1,7	2,4	1,1	4,1	1,7
Privada	11,5	4,-	42,3	4,-	9,6	-	13,5	4,-	7,7	-
	24,8	6,1	49,7	2,-	5,6	1,-	3,8	1,4	5,9	1,4

<u>Dependència</u>	<u>Prof. liberal</u>		<u>Feina casa</u>		<u>Jubilat</u>	
	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>
	Estatl	7,8	-	-	86,8	4,7
Municipal	1,2	-	0,6	86,4	3,5	1,7
Privada	7,7	2,-	-	80,-	5,8	6,-
	3,8	0,3	0,3	85,4	4,2	2,-

Tant l'estatal com la municipal concentren el contingent més important de pares i mares treballant d'obers no qualificats. Per la resta, poques són les diferències; només caldria dir que s'observen més dones al treball entre les mares de l'escola privada i el lleuger predomini de tècnics i venedors entre els pares i les mares de l'escola privada.

I la correlacionem amb l'origen dels pares.

<u>Dependència escola</u>	<u>Ambdós nascuts a Catalunya</u>	<u>Només un dels dels cònyuges</u>	<u>Ambdós nascuts fora de Catal.</u>
Estatl	29,5	9,-	61,4
Municipal	12,4	13,1	74,5
Privada	46,2	25,-	26,9
	22,8	15,-	61,8

Aquí sí que hi ha la correlació clara de que l'escola privada recull una majoria de pares que són nascuts a Catalunya, en contrast amb les altres dependències d'escola que acumulen uns percentatges altíssims de població immigrada o, nascuda fora de Catalunya.

I què passa amb l'origen de l'alumne. Heus aquí la relació:

<u>Dependència escola</u>	<u>Granollers</u>	<u>Comarca</u>	<u>Catalunya</u>	<u>Fora Catalunya</u>
Estatl	57,4	4,3	21,3	17,-
Municipal	55,4	4,7	16,2	21,6
Privada	67,3	8,2	22,4	2,-
	58,2	5,3	18,4	16,8

A grans trets, es reparteix el mateix model i també afectant molt més l'escola municipal que l'estatal.

Hem buscat també la situació de la vivenda correlacionada amb la dependència de l'escola.

<u>Dependència de l'escola</u>	<u>Barri perifèric</u>	<u>Centre urbà</u>
Estatat	70,5	27,3
Municipal	75,-	24,2
Privada	52,4	42,9
	69,6	28,5

Els alumnes de l'escola municipal són també els qui més viuen en els barris perifèrics de la ciutat de Granollers.

Hem cercat també el nivell dels estudis dels pares correlacionat amb l'origen i la dependència de l'escola. Evidentment, només ens preocupa l'anàlisi dels qui no tenen estudis del fet que ja hem vist anteriorment que, en la població estudiada s'atenyen uns índexs realment astronòmics. Heus aquí la taula que planteja aquesta relació.

<u>Els qui no tenen estudis</u>	<u>Ambdós nascuts a Catalunya</u>	<u>Només pare o la mare</u>	<u>Ambdós de fora Cat.</u>
<u>Dependència de l'escola</u>			
Estatat - Pares	16,7	-	83,3
Mares	-	-	100,-
Municipal - Pares	3,2	-	96,8
Mares	2,9	-	97,1
Privada - Pares	25,-	25,-	50,-
Mares	50,-	33,3	16,7
	8,2	3,1	88,7

Pel que es demostra que, encara que les famílies nascudes fora de Catalunya es concentrin significativament a l'escola municipal i també l'estatal i que, al mateix temps, apleguin la majoria d'analfabets, l'escola privada que acumula l'embalum de persones nascudes a Catalunya, aplega així mateix els índexs d'analfabetisme més elevats entre aquestes. I inclús, l'escola privada, patrimoni exclusiu dels matrimonis mixtes, té també l'exclusiva de l'analfabetisme entre aquests.

Finalment, hem cercat també la relació entre dependència de l'escola i els índexs associatius dels pares.

<u>Dependència escola</u>	<u>Associacions de pares</u>	<u>Cíviques</u>	<u>No associats</u>
Estatat	4,2	16,7	79,2
Municipal	7,8	11,3	80,9
Privada	4,5	25,-	70,5
	6,4	15,-	78,5

Els índex associatius més elevats es donen a l'escola privada i, particularment, en associacions cíviques en general. Els qui semblen participar més activament, dintre l'escassetat general participativa, en associacions de pares són les famílies que porten els seus fills a l'escola municipal.

Prosseguint el nostre discurs, hem preguntat algunes coses als tutors que ens hem decidit a codificar dintre l'àmplia informació recollida: actitud a l'escola, opinió del tutor sobre la decisió de l'alumne i si les actituds de l'alumne es desenvoluparan millor en aquesta especialitat o bé en qualsevulla altra.

L'actitud de l'alumne és judicada pel tutor com a bona en un 33%, normal en un 45%, passiva en un 15% i negativa en un 1%. Així doncs, en opinió dels tutors només hi hauria un 16% d'alumnes que plantejarien certs interrogants de cara al seu futur escolar.

Per altra banda, com ja dèiem abans, els interessos explicats per aquests alumnes es reparteix de la manera següent; 41% pensen seguir el BUP, 47% la formació professional i 8% pensen fer d'altres coses.

Pel que respecta a l'opinió del tutor respecte a la decisió dels alumnes, 82% dels casos és favorable i coincident i només 3% dels casos es manifesta en desacord. Però encara és més ambigua i incerta quan es pregunta als tutors sobre si les actituds dels alumnes es desenvoluparan millor en aquesta especialitat o bé en qualsevulla altra, perquè només un 1% opina que no, però 42% s'abstenen d'opinar. De poc ens pot servir aquesta afirmació.

És l'hora d'intentar treure algunes línees inductives d'aquests antecedents escolars dels alumnes tractats a la mostra. Podem dir que:

L'escola municipal a Granollers és la que es veu més afectada per unes característiques que la diferencien radicalment de l'escola estatal i de l'escola privada.

- a) és la més afectada pels fracassos escolars
- b) és la que més vocacions té per la FP
- c) és la que, juntament amb l'escola pública, agrupa les famílies més nombroses, i la que acumula els percentatges més elevats d'obriers no qualificats i més matrimonis nascuts fora de Catalunya.
- d) és la que més alumnes té nascuts fora de Catalunya, vivint en barris perifèrics de Granollers i amb pares integrats en associacions de pares.

2.4.3.- Perspectives de futur d'aquests alumnes

Per quina professió s'interessen aquests escolars? Quines perspectives tenen de poder treballar en la professió que desitgen? Ens semblen dues preguntes d'un altíssim valor informatiu. Anem a veure les preferències dels nois, després de les noies i posteriorment les que són compartides per ambdós sexes.

Professions citades exclusivament pels nois

	<u>% citacions</u>	<u>% perspect. favorables</u>
Electrònica	9,-	60,-
Electricista	4,-	58,3
Camioner	2,-	85,7
Delineant	2,-	60,-
Banca	2,-	50,-
Tècnic energia solar	1,-	100,-
Psicologia	1,-	100,-
Agricultor	0,3	0,-
Geògraf	0,3	100,-
Astronomia	0,3	100,-
Arqueologia	0,3	100,-
Militar	0,3	100,-
Ciències Socials	0,3	0,-

Fotògraf	0,3	100,-
Biòleg	0,3	0,-
Fuster	0,3	100,-
Historiador	0,3	100,-
Jardiner	0,3	0,-
Polícia Nacional	0,3	100,-
Metallúrgic	0,3	0,-
Paleta	0,3	0,-
Fontaner	0,3	100,-
Enginyer	0,3	100,-
Ebanista	0,3	0,-
Aviador	0,3	100,-
Domador de cavalls	0,3	100,-

Professions citades únicament per les noies

Puericultora	9,-	70,8
Infermera	4,-	36,4
Perruquera	4,-	27,3
Est èthicienne	1,-	50,-
Dependentia	1,-	50,-
Intèrpret	1,-	75,-
Model	0,3	0,-
Farmàcia	0,3	100,-
Decoració	0,3	100,-
Econòmiques	0,3	0,-
Azafata	0,3	100,-

Professions citades indistintament pels nois i noies

Administratiu	11,-	26,7
Mecànic	11,-	43,3
Medicina	5,-	26,7
Veterinari	4,-	63,6
Magisteri	4,-	40,-
Informàtica	2,-	71,4
Periodisme	2,-	42,9
Arquitectura	2,-	71,4
Dret	2,-	50,-
Comerciant	2,-	60,-
Hosteleria	1,-	50,-

Educació Física	1,-	50,-
Dissenyador modes	1,-	50,-
Cantant	1,-	100,-
		<hr/>
		51,-

Del conjunt d'aquesta informació tan llarga, el primer que sobresurt és que només el 51% d'aquest escolars veuen perspectives en la professió per la qual han manifestat algun interès. Per altra banda, al costat d'opcions marcades per un cert realisme, hi ha encara els que somnien en un futur més o menys estimulador.

Se'ls va preguntar encara si coneixien algú que treballés en aquesta feina que és objecte del seu interès. Només 62% respongueren afirmativament; el que reforça una mica aquella dimensió del somni que detectàvem suara.

Més interès té per a nosaltres les dues qüestions que ens manquen: la valoració del treball dels seus pares i l'interès que els desperta la professió dels pares. Es tracta, a través d'aquestes dues preguntes de fer una inducció respecte al lligam possible entre la professió dels pares i la seva personal elecció dintre dels seus interessos.

Pel que fa a la valoració dels treballs dels pares, 41% en fan una valoració negativa, 48% la fan positiva i 5% se'n mostren indiferents.

Correlacionada aquesta valoració segons es tracti d'un noi o d'una noia, tenim la relació següent:

	<u>Valoració</u>		
	<u>negativa</u>	<u>positiva</u>	<u>indiferent</u>
Noi	44,1	47,8	3,7
Noia	36,8	48,-	7,2
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	40,9	47,9	5,2

Són els nois els qui més desconsideren la professió dels seus pares i, en canvi, les noies són relativament les més indiferents.

Pel que fa a quines professions d'interès dels alumnes són les qui més desconsideren la professió dels seus pares, tenim el següent:

Electricista (els fills d'autònoms i jubilats o pensionistes)
Administratius (els fills d'obrers qualificats)
Mecànics (els fills d'obrers qualificats)
Veterinaris (els fills d'obrers qualificats)
Magisteri (els fills d'autònoms i d'obrers no qualificats)
Periodisme (els fills de lliberals i d'autònoms)

Per altra banda, els qui més consideren la professió dels seus pares en funció de la professió del seu interès són:

Delineant (els fills de funcionaris i obrers no qualificats)
Banca (els fills de tècnics i d'administratius)
Perruquera (els fills de tècnics i d'obrers qualificats)
Medicina (els fills d'autònoms i d'obrers qualificats)
Comerciant (els fills d'autònoms i d'obrers no qualificats)

Aquesta descripció no ens permet de cap manera, establir les més mínimes constants al respecte ni tampoc cap mena de generalització.

Els desperta l'interès la professió dels seus pares? Només 26% dels alumnes que acabaren la bàsica el darrer curs manifesten un interès per la professió dels seus pares.

La visió d'aquestes dues darreres preguntes ens presenta un quadre que difícilment defineix un cert determinisme en la reproducció de les professions per la via familiar.

- - - - -

Les perspectives de futur dels nostres escolars no són pas massa optimistes; entre la utopia i el realisme val la pena de dir que els alumnes que acaben l'EGB a Granollers no són pas massa esperançats: només la meitat creu poder realitzar allò sobre el que manifesta interès.

Per altra banda, cal dir que no necessàriament la professió dels pares i, concretament, la del cap de família, no és mai un determinant de cara al seu futur professional.

En descàrrec d'aquesta visió pesimista, caldria dir que es tracta de persones adolescents que tot just han acabat els seus estudis primaris. Independentment de les dificultats reals d'accés a la feina, almenys sí que es pot dir que viuen en un món en el que ja intueixen les dificultats competitives i que no tot són flors i violes. Estudiaran el que podran i treballaran en allò que,

efectivament, hi hagi alternatives de sortides professionals. Aquesta és la impressió que hom té en llegir atentament aquestes taules de resultats.

2.5.- Les baixes del curs 1981-1982

Hem fet una anàlisi de la informació que afecta les baixes que hi van haver el curs darrer a l'Escola Municipal del Treball de Granollers. És evident que l'interès d'aquesta informació és molt gran, puix que, encara que es tracti només i únicament d'una descripció, ofereix les possibilitats d'una actuació directa en el món dels qui s'han donat de baixa, oficialment o de fet. Malgrat tot, és el nostre projecte prendre una petita mostra de casos per a analitzar-los amb més profunditat per tal d'intentar entreveure el sentit i la significació exacta que cal donar a aquestes baixes.

Del conjunt de les 172 baixes efectives observades, només 29 foren efectivament fetes oficials; o directament per l'interessat o pels responsables o tutors. D'aquestes en sabem veritablement els motius que han fet constar a la notificació de la seva pròpia baixa. També en parlarem d'aquests casos.

Hem començat doncs aquesta anàlisi elaborant i correlacionant la identificació objectiva d'aquest univers que ha causat baixa efectiva el darrer curs a l'escola. Hem manejat les variables següents: sexe, edat, origen dels pares, professió dels pares, antecedents EGB, especialitat que cursaven, nivell de formació professional, curs, règim, residència familiar, activitat laboral i si tenien assignatures pendents. Aquesta informació l'hem correlacionada segons els interessos buscats i l'hem comparat a l'univers d'alumnat que hem estudiat precedentment. El conjunt d'aquesta tasca dóna, encara que grollerament, unes pistes d'identificació de qui són realment aquestes baixes.

La nostra exposició no vol pas enfarfegar amb excessives xifres i és per això que, a nivell expositiu, ens mantindrem dintre d'una línia que permeti llegir fàcilment l'essencial del seu contingut.

2.5.1.- Dades objectives d'identificació

2.5.1.1.- El sexe

La distribució és aquesta:

nois	137	79,6%
noies	35	20,3
	172	100

Comparant aquesta distribució amb la respectiva del curs 81/82, observem que els abandons o les baixes afecten molt més proporcionalment els nois que les noies.

2.5.1.2.- L'edat

La distribució és la següent:

14 anys	20	11,6%
15	43	25,-
16	33	19,2
17	14	8,1
18	18	10,5
19	9	5,2
‡ 19 anys	34	19,8
no consta	1	0,6
	172	100

Buscades les correlacions corresponents, s'observa una sobrerrepresentació de baixes a diürn a l'edat dels 15 anys tant pels nois com per les noies. A nocturn, aquesta forta incidència s'observa als 19 anys en els nois i a més de 19 anys a les noies. Aquestes serien les edats en les que veritablement caldrà fer, en principi, un reforçament donada la seva possible fragilitat d'una hipotètica continuïtat.

Amb tot, pel que fa als 15 anys sembla que sigui una edat típica del fet que, com veurem més tard, el fort de les baixes s'opera ja el primer curs.

2.5.1.3.- L'origen dels pares

Aquí només hem buscat les variacions entre els que han nascut a Catalunya o fora de Catalunya. La distribució és aquesta:

Origen català	118	68,6%
Fora de Catalunya	54	31,4
	172	100

El factor migratori, a grans trets, juga un paper preponderant per respecte a les baixes; el pes fort d'aquest factor es fa més evident a nocturn. (Recordem que sempre ho comparem amb els resultats globals analitzats anteriorment pel mateix curs.)

2.5.1.4.- La professió dels pares

L'anàlisi vol veure la distribució de les professions dels pares dels alumnes que són efectivament baixa a l'escola.

obrer qualificat	43	25,-
obrer no qualificat	58	33,7
administratiu	9	5,2
funcionari	3	1,7
quadre intermig	6	3,5
jubilat	13	7,6
comerç	11	6,4
professió liberal	10	5,8
atur	4	2,3
agricultor	3	1,7
no consta	12	7,-
	<hr/>	
	172	100

Pel que fa a les professions dels pares, aquesta distribució és evident que afecta amb una significació específica els fills dels obrers no qualificats, els jubilats i les professions liberals. La comparació amb la distribució general del mateix curs no ofereix cap mena de dubte.

2.5.2.- Dades que es refereixen a la identificació acadèmica

2.5.2.1.- Nivell, curs i règim d'estudis

Els que han plegat, o són baixa, es distribueixen així:

<u>Diürn</u>	FP 1	1º	69	40,1%
		2º	14	8,1
<u>Nocturn</u>	FP 1	1º	15	8,7
		2º	5	2,9
	FP 2	1º	42	24,4
		2º	13	7,6
		3º	14	8,1
			<hr/>	
			172	100

Aquesta distribució correlacionada ens dóna una aproximació a la vulnerabilitat de certs moments de l'ensenyança professional. No és de sorprendre aquest 40% de baixes que es realitzen al diürn

al primer any. Seria interessant reflexionar, malgrat tot, sobre la possible interpretació d'aquesta dada. Potser dintre la mateixa línia es troba el primer curs de FP 2 a nocturn (la quarta part de totes les baixes). Hom no acaba de trobar una explicació raonable a aquest 8% de baixes al tercer de la FP 2. Per què? No s'ha fet suficientment un triatge encara a les etapes precedents? Heus aquí un motiu de reflexió molt interessant.

2.5.2.2.- Antecedents a l'EGB i especialitat de les baixes

Poc interès té per a nosaltres la primera variable dels antecedents de l'EGB, puix que només, potser per manca d'informació, hem trobat 3 persones que no haguessin acabat l'EGB (quan només al diürn havíem trobat un 22,2 d'alumnes que no l'havien acabat). Aquesta informació és de molt poca utilitat.

Però quina especialitat feien quan es van donar de baixa? Heus aquí la distribució de referència:

administratiu	41	23,8%
delineant industrial	12	7,-
delineant de construcció	4	2,3
auxiliar laboratori	3	1,7
auxiliar clínica	4	2,3
mecànic de l'automòbil	41	23,8
mecànic general	8	4,6
electricitat	14	8,1
electrònica industrial	38	22,1
electro. telecomunicacions	7	4,1
	172	100

Comparant-la amb la distribució global analitzada precedentment per a tot el curs 81/82, hem de dir que a nocturn s'accentua la importància de la mecànica de l'automòbil i l'electrònica pel que fa a aquesta distribució de les baixes i, en canvi, hi ha pocs administratius o estan infrarrepresentats. A diürn, en canvi, només es troben sobrerrepresentats els electrònics. No podem interpretar la dada des de la perspectiva nostra.

2.5.3.- Dades complementàries

2.5.3.1.- Lloc de residència

Seguint la distribució feta anteriorment es presenta d'aquesta manera:

Granollers	77	44,8
Perifèria	34	19,8
Area	21	12,2
Baix Montseny	19	11,-
Comarca	15	8,7
Fora comarca	6	3,5
	<hr/>	
	172	100

Hem comparat també aquesta distribució amb la de la població global de l'escola i hem trobat que tant a diürn com a nocturn, hi ha una proporcionalitat relativa més gran de persones residents a la Comarca del Vallès Oriental entre les baixes; a nocturn, a més, hi ha una incidència notable també entre les persones residents a Granollers.

2.5.3.2.- L'activitat laboral

La distribució es presenta així:

tenen una activitat laboral	49	28,5
no la tenen	119	69,2
no consta	4	2,3
	<hr/>	
	172	100

Hem volgut saber ara qui són els que exerceixen una activitat laboral. Heus aquí algunes correlacions que ens sembla que tenen un interès:

per sexe: el 79,6% dels nois i el 20,4% de les noies.

per edat: el 46,9% dels que tenen més de 19 anys, el 20,4% dels que tenen 18 anys, el 10,2% dels que en tenen 16 i el 8,2% dels que en tenen 17.

per l'origen dels pares: el 42,9% de fills d'immigrats.

per la professió del pare: el 38,8% dels fills de treballadors no qualificats, el 16,3% dels treballadors qualificats i el 12,2% dels fills de jubilats.

per les rames que estaven cursant: el 26,5% dels administratius, el 16,3% dels qui feien la rama de l'automòbil, o l'electricitat i l'electrònica i el 12,2% dels delineaents industrials.

per règim: el 18,4 dels diürns i el 81,6% dels nocturns.

per assignatures pendents: el 20,4% en tenien i el 79,6% no.

Es dibuixen, doncs, unes correlacions que són altament significatives; és a dir, el factor treball sembla ésser quelcom determinant en la baixa als 19 i 18 anys; també quan va unit al fet migratori; també en els fills dels treballadors no qualificats i els jubilats. Heus aquí unes línies aptes a inspirar una real política d'atenció personalitzada i individualitzada.

2.5.3.3.- El tenir assignatures pendents

16,3% de les baixes són fetes per alumnes que tenien assignatures pendents. Hem volgut així mateix saber qui són aquests. Heus aquí les correlacions de referència:

per sexe: 92,8% són nois i 7,1% noies.

per edat: 39,3% tenen més de 19 anys i 17,9 en tenen 15 o 16.

per l'origen dels pares: 71,4% són nascuts a Catalunya

per la professió del pare: 50% són fills de treballadors no qualificats i 17,9% de treballadors qualificats.

per l'exercici d'una activitat laboral: 35,7% tenen i simultanegen una activitat laboral.

Per tant, les baixes amb assignatures pendents van lligades als nois, a l'edat superior als 19 anys, a la procedència d'un mitjà social en el que el pare és un treballador no qualificat i a l'exercici d'una activitat laboral simultània amb els estudis.

Aquests que tenen assignatures pendents, a més, la meitat són de la FP 1 i l'altra meitat de la FP 2; 2/3 parts d'entre ells fan segon curs i 2/3 parts també són de nocturn. Sembla que és una xarxa de causalitats i de factors que acabaran provocant la baixa.

2.5.4.- Els qui feren efectiva la baixa

D'entre els 172 casos analitzats precedentment, només 29 havien oficialitzat la baixa presentant una fulla de raonament per part de l'interessat o per part dels responsables de l'alumne.

Podem agrupar les raons adduïdes en quatre grans paquets que tipifiquen una mica i les classifiquen aquestes raons.

a) vora el 40% evoquen motivacions d'origen laboral, és a dir, per raons estrictes d'haver trobat feina. Però el curiós és que la majoria d'aquests no tenien encara els 16 anys i que només un d'entre ells tenia ja efectivament feina d'electricista.

b) pràcticament el 20% evoquen un seguit de raons que es troben totes elles desmarcades d'una voluntarietat expressa de deixar l'escola; concretament, incompatibilitats d'horaris, enfermetat de la mare, haver d'ajudar econòmicament a la família, motius de salut o de retorn al poble d'origen.

c) un tercer paquet l'integren els que se'n van al servei militar, voluntàriament o forçadament. Tots ells són de règim nocturn.

d) el quart grup força nombrós l'integren els que no fan bon dat (es diu així d'aquesta manera), tenen un baix rendiment, "no m'adapto", "paso de ir a la escuela", encara que la majoria diuen senzillament "no vull estudiar". Tots són nois i la majoria molt joves i una bona part d'entre ells no ha pas fet una vida acadèmica normal: assignatures pendents, repetició de cursos, etc.

Aquesta tipologia sintetitza, en part, la informació que hem pogut treure de les fulles de la comunicació de les seves baixes.

2.5.5.- Les baixes en el context general de les avaluacions

Hem fet el buidatge dels resultats de les avaluacions del darrer curs 1981-1982. El quadre de la plana següent explica la globalitat d'aquests resultats.

L'atenta lectura del mateix es presta a les induccions següents:

a) La distribució, a grans trets, evidencia més del 60% de fracassos o d'insuficiències en les qualificacions. El que

passa és que els considerats "insuficients" arriben al 45% i la resta (16,1%) són les baixes efectives o els que no han estat avaluats.

b) Aquests "insuficients" afecten al primer de FP 1 diürn sobretot; però també al primer de FP 2. Amb tot, malgrat aquests punts forts, les diferències no són pas massa grans en cadascun dels cursos, mantenint-se una constant que es situa més enllà del 40%.

c) pel que fa a les baixes, se'ns confirma l'existència de dos punts forts: el segon de FP 1 diürn i nocturn.

d) Referent als qui han superat les proves, el primer de FP 1 nocturn i tota la FP 2 es singularitza de manera evident. Hi ha certament una escala ascendent en les qualificacions conforme es puja a nivells més elevats. Així és com, sumant les tres qualificacions més elevades tenim:

Diürn	FP 1	1º	13,-
		2º	9,7
Nocturn	FP 1	1º	15,3
		2º	10,2
	FP 2	1º	23,-
		2º	23,8
		3º	30,7
			<hr/>
		mitja	16,7%

Aquestes són les grans línies que es desprenen del quadre que segueix:

TAULA DE LES AVALUACIONS DEL CURS 1981-1982

	EXCEL.L.	NOTABLE	BÉ	SUFIC.	PENDENT	TOTAL		INSUF.	MOLT DEF.	BAIXA NO AVAL.	TOTAL	
						PARCIAL	GENERAL				PARCIAL	GENERAL
D-FP 1 1er.	6	30	58	10	175	279	357	3	83	443	722	
	0,8	4,2	8,-	1,4	24,2	38,6	49,4	0,4	11,5	61,3		
D-FP 1 2on	3	9	24	2	50	88	146	-	131	277	365	
	0,8	2,5	6,4	0,5	13,7	24,1	40,-	-	35,9	75,9		
N-FP 1 1er.	4	6	17	8	48	83	76	-	17	93	176	
	2,3	3,4	9,6	4,5	27,3	47,1	43,2	-	9,6	52,8		
N-FP 1 2on.	1	5	10	7	29	46	65	-	46	111	157	
	0,6	3,2	6,4	4,5	14,5	29,3	41,4	-	29,3	70,7		
N-FP 2 1er.	3	36	47	9	64	159	171	-	44	215	374	
	0,8	9,6	12,6	2,4	17,1	42,5	45,7	-	11,8	57,5		
N-FP 2 2on.	3	22	27	3	55	110	95	-	14	109	219	
	1,4	10,1	12,3	1,4	25,1	50,2	43,4	-	6,4	49,8		
N-FP 2 3er.	3	24	24	9	25	85	60	-	16	76	161	
	1,9	14,9	14,9	5,6	15,5	52,8	37,3	-	9,9	47,2		
	23	132	207	48	440	850	970	3	351	1.324	2.174,8	
	1,1	6,1	9,5	2,2	20,2	39,1	44,6	0,1	16,1	60,9	100	

2.5.6.- Conclusions

Les grans línies que es poden desprendre d'aquesta anàlisi precedent són les següents:

- les baixes afecten considerablement més els nois que les noies.

- els extrems de l'escala d'edats són els més sensibles de cara a aquestes baixes; és a dir, tot just iniciada la formació professional i com un cert cansament a les etapes finals. Corresponent directament amb l'edat, s'observa un pes relatiu fort de les baixes a l'inici i a l'acabament de tota la formació professional.

- sembla que hi ha factors que intervenen directament en la precipitació de la baixa: l'origen migratori dels pares i l'ésser fill d'un cap de família la professió del qual és modesta. A més, cal tenir compte del fet d'exercir una activitat laboral simultànea amb els estudis i la circumstància de tenir assignatures pendents; amb tot, aquests dos darrers factors van necessàriament lligats amb d'altres circumstàncies.

- un altre qüestionament que ens sembla interessant de fer-se és el de per què les baixes són tan relativament fortes en els que feien la rama electrònica industrial i, a nocturn, a més, els que seguien la rama de l'automoció. És una particular exigència d'aquestes especialitats? És potser la incapacitat de motivar per part dels qui imparteixen aquestes docències?

Aquestes són algunes qüestions que ens suggereix aquesta anàlisi. Caldrà, però, tenir compte de no parlar de determinisme, sinó de factors que es presenten associats i que poden desencadenar o precipitar la baixa. Es fa del tot necessari confirmar o matisar el que aquí ha estat dit a través d'una anàlisi més en profunditat d'aquesta realitat. Cal trobar precisament el sentit del viscut i la significació del que decididament ha decidit demanar la baixa en un moment determinat.

3.- El professorat de l'escola

Amb carta del 16 de setembre del 1982 la direcció de l'Institut Politècnic-Escola Municipal del Treball de Granollers convocava el professorat a dues sessions dedicades a l'anàlisi de l'alumnat, una per als de règim diürn i una altra per als de nocturn. La cita emplaçava el professorat pel dia 20 del mateix mes en sessió de matí i de tarda i, a l'ensem, anunciava la recepció personal per part de cadascun dels professors de l'escola d'un qüestionari que els era adreçat i invitava a una resposta feta amb precisió i interès, i demanava que es lliurés a Oficines o bé a la pròpia Fundació Jaume Bofill a la major brevetat (1)

Som ja al mes de gener del 1983 i només disposem del 31,8% de les respostes esperades. No podem allargar per més temps l'espera.

No sabem pas exactament a què es deu un dèficit tan important de respostes; però les raons poden ésser tan diverses com persones integren el claustre de l'escola.

Per la nostra banda, pensàvem que hi podien haver clares motivacions a respondre; però no ens és pas fàcil veure que la negativa a complimentar aquest petit qüestionari, pot ésser deguda tant a la desídia o a l'oblit com a la no conformitat amb el seu contingut.

Sigui com sigui, aquesta breu anàlisi, malgrat que ha estat portada amb un rigor molt estricte, no es pot considerar com representativa del claustre de professors de l'escola; amb una tercera part de respostes a les mans, afirmar-ho seria una temeritat.

La nostra breu exposició donarà compte de tres moments que es troben en l'anàlisi: la demografia del professorat, les dades acadèmiques i els elements de vida cívica que es contenen al qüestionari.

3.1.- Dades demogràfiques

85,7% dels qui han respost al qüestionari són homes. La propor-

(1) El text del qüestionari i la carta que l'acompanyava, l'hem fet constar a l'apèndix al final d'aquest capítol.

ció, pel que respecta al sexe, segons els llistats del professorat que tenim, correspon perfectament, perquè en aquests els homes són el 86,1%.

Pel que fa a l'edat, cal dir que hi predomina majoritàriament la joventut; el 57,1% dels qui han respost al qüestionari tenen entre 26 i 35 anys. Amb edats inferiors als 40 anys, hi ha el 80,9% d'aquesta població.

Així mateix, cal dir que es tracta d'una població molt catalana, tant pel que respecta a la naturalesa dels pares com a la del mateix interessat. Una escassa quarta part dels pares i el 28,6% de les mares són nascuts fora de Catalunya i, d'entre els professors, no arriben al 10% els qui no han nascut a Catalunya i aquests encara, porten força anys de residència aquí.

Dues terceres parts dels pares i una tercera part de les mares treballen en empreses: són executius, o administratius, o obrers. 38,1% dels pares i 28,6% de les mares són pròpiament treballadors.

76,2% de les persones consultades són casades, i la majoria dels quals (84,6%) tenen un o dos fills, predominant en aquests manifestament l'edat dels qui no excedeixen els 13 anys (71,4%).

L'escola més freqüentada és la privada subvencionada, a part d'una pràctica tercera part que no van a l'escola perquè encara són massa petits. La motivació més explicitada, a l'hora d'explicar el perquè van a l'escola que van, és la d'estar-hi garantitzada una bona ensenyança (57,1%); però també n'hi ha d'altres: és a prop o és l'única per ésser especial.

Un bon indicador econòmic és l'escola freqüentada pels professors durant la seva primera i segona ensenyança; la distribució que segueix ho expressa gràficament:

	<u>Primera ensenyança</u>	<u>Segona ensenyança</u>
Escola estatal	47,6%	33,3%
Escola privada	19,-	23,8
Escola religiosa	28,6	42,9
Més d'una escola	4,8	

100

Aquesta breu descripció demogràfica, ja ens permet definir algunes característiques del professorat: gent jove, molt catalana i

d'una extracció social relativament modesta, deixant entreveure l'emergència de la nova classe mitjana que va configurant el naixement de les modernes societats industrials.

3.2.- Dades acadèmiques

El 42,9% dels consultats tenen una llicenciatura; alguns amb grau i d'altres no la tenen acabada. El 47,8% han realitzat estudis professionals.

Entre les llicenciatures, hi ha una gran diversitat: Filosofia i Lletres, Geografia, Ciències Econòmiques, Història i Filosofia. Entre els estudis professionals, l'Enginyeria Tècnica en matèries ben diverses i la Mestria.

Però el 57,1% ha fet estudis d'especialització i se'n citen de ben diversos: Certificat d'Aptitud Pedagògica, Escoles d'Estiu, Peritatges, cursos de cartografia, de tècniques audiovisuals, de tècniques educatives, de seguretat i higiene en el treball, de lluita contra incendis, de programació d'educació física, d'entrenador esportiu i Congressos, Simpòsiums i Jornades de tota mena lligades estretament amb la formació professional.

El 23,8% dels professors que han respost al qüestionari treballen a horari exclusiu a l'empresa i el 9,5% ho fan de manera parcial. D'aquests, la meitat fan funcions de manteniment i l'altra meitat són enginyers, analistes o administratius.

Per altra banda, una tercera part es dedica exclusivament a la vida acadèmica; però hi ha encara el 28,6% que hi dedica menys de vint hores a la setmana. Tots els qui fan una dedicació exclusiva són llicenciats i només hi ha un llicenciat que no es dedica exclusivament a l'escola.

També hem buscat la correlació entre la dedicació a l'escola i el treball a l'empresa. Els qui fan una activitat total a l'empresa, dediquen un relatiu poc temps a l'ensenyament; sempre és menys de 20 hores: 5 hores de docència, 12, 15 o 16. Els qui fan un horari parcial a l'empresa, dediquen a l'escola entre 15 i 25 hores de docència.

Pel que fa a les matèries impartides, es troben representades en la petita mostra una notable dispersió: humanística, llengües, castellà, català, tècniques diverses, matemàtiques, pràctiques, física, organització industrial, química, mecànica, història, se-

guretat i higiene i educació física.

Quasi la meitat (42,9%) dels qui han respost tenen càrrecs a l'escola: tutors, caps de departament, responsables d'Àrea, coordinadors i consellers de direcció. Però un 66,7% han tingut càrrecs en el passat: tutors, coordinadors de departament, responsables d'àrea, caps d'estudis i consellers de direcció.

Es demanava encara sobre les motivacions de la seva dedicació a l'ensenyament. Es suggerien unes respostes i es demanava que, en el cas d'ésser encertades, es fes constar el número d'ordre en funció de les pròpies preferències. El quadre que segueix pretén explicitar el resultat d'aquesta resposta:

<u>Motivacions per a l'exercici de l'ensenyament.</u>	<u>Lloc de les citacions</u>							<u>Total</u>
	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	
complement econòmic	2	2	1	1		1	1	8 (11%)
realització personal	12	5		1				18 (24,7)
ajuda als altres	2	2	2		2			8 (11)
oportunitat de contacte amb els joves	2	7	3					12 (16,4)
possibilitat de trobar noves formes pedagògiques		1	4	1	1			7 (9,6)
obligació d'estar al corrent de la teoria i pràctica	1	1	3	2	1	1		9 (12,3)
manca d'expectatives laborals en d'altres sectors	1	1	1	5		2	1	11 (15,1)
	20	19	14	10	4	4	2	73

La "realització personal" ocupa el primer lloc, no solament pel nombre de citacions, sinó també per la quantitat de vegades que ha estat col.locada al primer lloc. És certament, la motivació preferent.

Després, la motivació de "l'oportunitat de contacte amb els joves" aplega també un bon nombre de citacions que han estat fetes principalment en segon o en tercer lloc.

A continuació, hi ha tres motivacions que es troben aproximadament a un mateix nivell d'importància. Són la indeterminada "ajuda als altres" i la "possibilitat de trobar noves formes pedagògiques" que tenen una particular incidència al tercer lloc

de les citacions i el sentiment "d'obligació d'estar al corrent de la teoria i la pràctica" que tant ocupa el tercer lloc com el quart.

La "manca d'expectatives laborals en d'altres sectors" tot i que té una especial incidència quant al nombre de vegades que ha estat al.ludida, sempre ho ha estat en els darrers llocs, especialment la quarta posició; i, finalment, el fet que l'ensenyament sigui un "complement econòmic" ocupa un darrer lloc, no solament pel nombre de referències, sinó també per la jerarquia de la seva valoració.

Hi ha encara qui, al marge de les respostes ofertes, ha dit que "ho faig perquè ho he fet tota la vida"; es tracta d'algú que s'ha dedicat sempre d'una manera o altra a l'ensenyament.

Hem buscat la correlació dels motius d'exercici de l'ensenyament amb la dedicació exclusiva o parcial al mateix. El curiós és que tots els que fan una dedicació exclusiva, ho fan en primer lloc per "realització personal" o per a tenir "oportunitat de contacte amb joves"; i, en canvi, els que fan una dedicació inferior a les 20 hores setmanals, comparteixen motivacions citades en primer lloc molt diverses: "complement econòmic", "realització personal" i "estar al corrent de la teoria i la pràctica".

Hi ha encara algunes anotacions marginals que es refereixen a la vida acadèmica i que tenen el seu interès. Les transcribem de manera literal:

- L'embarum de l'escola no permet desenvolupar-se a nivell professional ni fer massa treball en equip.

- Hom se sent descompensat per la manca de motivació dels alumnes. A la formació professional els esquemes pedagògics fallen, i costa molt crear una motivació.

- Hom té el projecte de dedicar-se més a l'escola. Encara que, per fer això, vull ampliar més els meus estudis.

3.3.- Vida cívica

Només una persona dels qui han respost té un càrrec públic. Però la majoria (exactament el 66,7%, és a dir, les dues terceres parts) estan integrats en associacions culturals, recreatives, cíviqves, esportives o polítiques. La dispersió és extraordinària-

ment gran i les associacions que mereixen més atenció són: associació de veïns, entitats esportives, associacions culturals, associacions de pares i esports. També han estat citades: associacions musicals, entitats sardanistes, comunitat cristiana popular, entitats corals, Institut Català d'Antropologia, escoltisme, agrupació filatèlica, Institut de Prehistòria i Arqueologia de la Universitat de Barcelona, Col·legi de Llicenciats, Associació d'amics del ferrocarril, Unió General de Treballadors, Omnium Cultural, Partit dels Socialistes de Catalunya i Assemblea Local de la Creu Roja.

Hom té la impressió que, en general, la integració cívica dels qui han respost al qüestionari és força important.

3.4.- Conclusió

En abordar aquest capítol tota la nostra intenció es trobava en la voluntat de donar un ventall ampli i complet de la vida institucional de l'escola amb el complement d'una llambregada descriptiva del personal ensenyant que forma un estament tan important.

No cal insistir en la insuficiència de la informació aportada i la poca capacitat de generalització que ofereixen aquestes dades pel dubte fonamental de la seva representativitat. En definitiva, només podem al·ludir als qui han respost al qüestionari, sense tenir cap mena de seguretat sobre qualsevulla afirmació que vulgui traspassar aquests límits; no ens atrevim a dir que aquesta sigui una mostra representativa de l'escola.

De tota manera, si algun perfil dóna el que acabem de transcriure és que el professorat de l'escola de Granollers és jove, català i, des del punt de vista socio-econòmic, relativament modest. Es tracta de persones força preparades per la tasca que realitzen en la docència a la que només una tercera part hi fa una dedicació exclusiva, compartint una quarta part determinades responsabilitats a l'empresa.

Les motivacions a la docència són elevades, encara que jugui un pes relatiu notable, que no primordial, la manca d'expectatives laborals en d'altres sectors.

Hom té la impressió que la integració social i cívica dels qui han respost al qüestionari, fora de les activitats laborals i docents pròpiament dites, és a tenir en compte donada la presència manifesta en molts i diversos àmbits de la vida ciutadana.

A N N E X

FundacióJaumeBofill

Barcelona, 13 de setembre de 1982

Benvolgut amic:

L'estudi institucional de l'Escola del Treball que aquesta Fundació està portant a terme, exigeix i comporta l'anàlisi de tots els qui en formen part: alumnat, professorat, altre personal que forma part directament o indirecta de la comunitat educativa, així com també la imatge que l'escola té davant la població.

Per tal de portar a terme amb eficàcia aquesta recerca, se'ns fa indispensable la col.laboració de totes i cadascuna de les persones que formen part del claustre de l'escola.

Us agraïm que ens responguéssiu el petit qüestionari que segueix. Tingueu en compte que es tracta del coneixement global d'una col.lectivitat i, per tant en la mesura del possible, us demanaríem que guardéssiu fidelment l'anonimat de la vostra resposta.

Podeu donar el vostre paper a Joan Colomé a secretaria o enviar-lo directament a aquesta Fundació.

Gràcies per la vostra col.laboració.

- escola privada no subvencionada
- escola religiosa
- a més d'un tipus d'escola

10.- Per què? (Motivacions per les que els seus fills van a l'escola que van: a prop, bon ensenyament...)

11.- Nivell d'estudis assolit pel professor (titulació màxima)

12.- On va rebre la primera ensenyança?

- escola estatal
- escola privada
- escola religiosa
- a més d'una escola

13.- La segona ensenyança (si l'ha fet) on la va rebre?

- escola estatal
- escola privada
- escola religiosa

14.- Ha fet alguna especialització, cursets, trobades, congressos o altra preparació per a fer un ensenyament professional? Quins?

15.- Treballa a l'empresa?

- Sí temps? hores; Funció?
- No

16.- Dedicació actual a l'escola

- temps de docència? hores
- càrrecs i matèries?
-
-

17.- Ha tingut en el passat càrrecs de responsabilitat? Quins i cursos?

18.- Perspectives de futur pròxim? (més dedicació a l'escola, més dedicació a l'empresa...)

19.- Quines motivacions té per a l'exercici de l'ensenyament? (senyaleu els que vulgueu amb un número d'ordre)

- complement econòmic
- realització personal
- ajuda als altres
- oportunitat de contacte amb els joves
- possibilitat de trobar noves formes pedagògiques
- obliga a estar al corrent de la teoria i la pràctica
- manca d'expectatives laborals en d'altres sectors
-
-
-

20.- Heu tingut algun càrrec o funció pública fora de l'escola?

On? Quin?

- Si
- No
-

21.- Heu pertangut o perteneixeu a alguna associació voluntària: de veïns, d'esplai, d'art o qualsevulla altra? Quines?

- Si
- No
-

Observacions:

4.- La imatge de l'Escola del Treball: les expectatives empresarials davant la formació professional

Ens interessava dur a terme, dins d'una anàlisi institucional de l'Escola, una aproximació a l'opinió de l'entorn sobre la formació que es dóna a l'Escola del Treball de Granollers. Els nostres interlocutors en aquest diàleg serien precisament aquells que, d'una manera o altra, tenen dret a esperar uns fruits i uns resultats de la docència impartida; és a dir, la gent i les persones vinculades a l'empresa.

Hi ha una primera raó que legitima l'encert de la nostra decisió: tant els empresaris, com els gerents, com els encarregats de personal, com els caps de direcció són persones que es troben constantment davant el repte difícil i compromès de realitzar noves contractacions.

Una segona raó és que aquestes persones són les qui més fàcilment i més apropiadament poden donar un perfil de com ha d'ésser la formació ideal del treballador que necessiten.

Una darrera justificació és la que ens fa pensar que, davant les exigències de la nova tecnologia, aquestes persones són les més competents per a realitzar un projecte de futur de la formació professional que respongui adequadament al que de veritat ha d'ésser l'enfocament predictiu d'aquest ensenyament.

A partir dels llistats de les empreses que consten a les instàncies municipals, vam escollir-ne set que, pel seu dimensionat i la seva importància, podien garantir suficientment que eren empreses enfrontades a la problemàtica concreta de la formació professional. Amb una de les que vam escollir, del ram de la metal·lúrgia, no fou possible portar a terme l'intercanvi, pel fet que la nau industrial que es troba a la comarca no és per a cap mena de fabricació ni de transformació, sinó únicament per a dipòsit i, per tant, no tenia directament la problemàtica objecte de l'entrevista.

Escollírem, doncs, les nostres empreses segons els rams i la seva importància efectiva des del punt de vista productiu. Així, doncs teníem representats en els sis rams, dels quals se'n va poder treure una informació, els següents: Química, Arts Gràfiques, Alimentació, Electricitat, Tèxtil i Electrònica industrial.

A cadascuna de les empreses escollides vam parlar amb els propietaris, directors comercials, empresaris, caps de personal o caps de producció.

La línia del diàleg incidia sobre el plantejament a l'hora de fer una nova contractació de personal a nivell d'exigència, preparació i experiència; sobre com es porta a terme efectivament la contractació de noves persones; sobre el judici que mereix l'Escola de Treball de Granollers no solament com a institució, sinó pel que es refereix a la preparació de l'alumnat, la situació del personal ensenyant, el tipus d'alumnat que efectivament freqüenta l'escola, etc. i, finalment, com es veuria resolta alternativament la formació del nou personal.

A aquest fons de diàleg s'hi afegia encara el coneixement d'unes dades objectives referides a la funció o càrrec que s'exerceix a l'empresa i al temps que es porta en aquesta funció o càrrec. A més, també s'incidia en la preparació o formació professional rebuda.

Amb el conjunt de la informació aportada pels nostres interlocutors, hem pogut fer la redacció d'aquest capítol.

4.1.- Les exigències de l'empresa en una societat tecnològica

El Noticiero Universal del dia 2 de juliol del 1982 portava a la plana 40 una informació que sota la secció EL TEMA DE CATALUNYA titulava: "La mala formació professional, causa del desempleo juvenil". Introduïa el tema dient:

"La inadequació de la formació escolar és una de les causes que més incideixen en el fet que l'índex de desocupació juvenil s'incrementi a Catalunya i sigui el més elevat d'Espanya. És a dir, la situació de desprenyament en què es troba la Formació Professional ha influït de manera important en què l'atur juvenil a Catalunya i a Espanya no disminueixi".

Comença considerant la importància relativa de l'atur juvenil constatat a les Oficines d'atur: arriba a un 45%. Segons l'articulista, encara s'hi haurien de comptar els qui no s'han inscrit a cap oficina.

També diu que el fracàs en la Formació Professional arriba al 42%. Aquest ensenyament té al nostre país unes excessives connota-

cions negatives. I aleshores, amb el recolzament de les afirmacions dels experts, no es té cap vergonya en afirmar que la desocupació juvenil està estretament lligada a la situació en què es troba la formació professional.

A Espanya, diu l'articulista, la Formació Professional no ha aconseguit tenir un prestigi i hi ha moltes raons que contribueixen a aquesta situació: des de l'escassa qualitat del professorat fins al mateix desinterès de l'alumne. I per demostrar aquesta afirmació es diu que el curs 1981-1982, mentre es feien proves selectives a BUP, hi havia unes 100.000 places vacants a Formació Professional.

. . .

. . .

Aquestes afirmacions llançades per un periodista a través d'un diari ens introdueixen plenament en el tema de la situació real de la formació professional a Granollers.

"El que interessa en aquests moments a l'empresa és la productivitat i, aleshores, el que sí és cert, és que tothom prefereix gent amb preparació". Així es manifestava un dels nostres interlocutors.

El director, el gerent, el cap de personal, l'empresari mateix són persones tiranitzades per un sens fi de requeriments sobre els que moltes vegades s'exigeix una important dosi de capacitat: el món laboral, el fiscal, el tecnològic, el comercial, etc. Donada aquesta situació, el corollari és més que evident: "la professió s'apren a l'ofici i en l'exercici."

La resta ja en serà només una pura conseqüència: "val més el treballador eficient que titulat, puix que aquí el que prima davant de tot és la idea d'eficàcia".

No acaba essent una contradicció posar un anunci de "titulats amb experiència"? Com s'ha d'obtenir aquesta experiència?

El punt de vista de l'empresari o de la persona vinculada directament als interessos de l'empresa diu: "es fa necessari trobar gent amb capacitat i que rendeixi, puix que la competitivitat és terrible i, si no et vols quedar enrera, s'ha de córrer."

Tota motivació en el treballador que no respongui a la voluntat de col.laboració, és una motivació completament allunyada dels interessos de l'empresa. "Aquí no es ve a fer política, sinó a treballar i, gràcies a Déu, cada vegada i ha més consciència col.lectiva;

des de fa relativament poc temps, es nota que la gent vetlla més pels interessos col·lectius. Serà perquè hi ha un parat a casa? Serà perquè es sap molt bé que no es pot jugar? De tot plegat, una cosa és certa: cal mirar molt qui t'entra a dintre l'empresa".

Les exigències dels empresaris no es poden oblidar mai a l'hora de fer un plantejament de la formació professional: "El control de qualitat és el més important a l'empresa. En la tasca productiva, sempre, hi ha un problema de temps i cal valorar-lo. Aquestes són dues variables a tenir en compte en la seva relació directa: la qualitat en relació al temps".

Des de la perspectiva dels nostres empresaris cal dir que la política educativa global és considerada completament desviada: "es formen massa enginyers i massa universitaris en general i s'oblida massa la formació dels operaris".

4.2.- La contractació efectiva de personal i les seves raons.

"Actualment, no tenim problemes de contractació per la senzilla raó que no s'agafa ningú des de fa força temps", així s'expressen la majoria dels empresaris amb els que hem parlat.

Els problemes reals que planteja la crisi econòmica present posen a la majoria de les empreses en la situació límit de fer reals esforços per a mantenir almenys les plantilles actuals i que no hi hagi una pèrdua de llocs de treball. Hi ha empreses, inclús, que es queixen de no tenir personal jove; el que ha passat, concretament és que, quan s'ha perfeccionat la tecnologia, va sobrant personal. Puntualment, es requereixen tècnics especialitzats per a noves instal·lacions i, aleshores, s'han presentat persones de 40, 35 i inclús 25 anys. Des d'aquest moment, l'empresa intenta formar-se els seus propis tècnics, perquè l'edat real dels qui treballen a l'empresa ja no dóna per a més; són excessivament grans i es troben en unes condicions pràcticament inadaptables a les noves tecnologies.

Aquesta autoformació dels propis especialistes és quasi una constant a les empreses de Granollers. "Nosaltres no busquem la gent amb títol; sinó amb capacitat d'ésser formada aquí".

"El criteri suprem a l'hora d'una nova contractació és el de l'expressa i indiscutible voluntat de treballar. No ens enganyem: es necessita gent que hi vagi".

El termòmetre del treball són les lletres tornades. Els beneficiaris no es fan amb el que es ven, sinó amb la gestió de compra i amb la reducció dels costos de producció."

Aquesta dinàmica de l'empresa condicionarà a bastament els camins de la nova contractació; la diversitat dels mateixos posa sobre la taula la complexitat del problema amb el que s'enfronta l'empresari.

"Quan necessitem un delineant, l'anem a buscar a l'escola; però quan es requereix un electrònic industrial o un matricer, l'anem a buscar a l'escola dels Salesians de Barcelona", ens ha dit algú.

Però les alternatives son prou diversificades: "S'agafa prioritàriament a aquell que coneixes; tant a ell com a la seva família. Si té uns coneixements, molt millor".

I, encara, hi ha camins que permeten i possibiliten la manca de claredat en la contractació sota les apariències d'una certa voluntat o desig paternalista d'ajudar a la persona: "Nosaltres contractem el nostre personal a través de l'oficina d'atur. Els fem unes proves i, una vegada comprovat que s'adapta fàcilment a la feina, queden ja dintre la plantilla".

4.3.- Alternatives a la formació de nou personal

A Granollers s'està donant una forta diversificació industrial: química, alimentació, metal.lúrgia, tèxtil, etc. S'ha acabat el monopoli històric de la indústria dels teixits.

Des d'aleshores, les alternatives de les empreses de cara a la formació professional són extraordinàriament diverses; els requeriments concrets s'han, així mateix, diversificat.

"Si nosaltres disposéssim de persones sortides de l'escola que tinguessin experiència, no ens hi pensaríem gens. Però el que passa és que els que surten de l'escola no tenen cap mena d'experiència i, quan parlem d'experiència, ens referim a mentalitat i a capacitat d'adaptació a l'empresa. És aquesta la preparació que manca a l'escola".

Per tal d'acceptar un ex-alumne sortit de l'escola, les empreses exigeixen aquesta mena de preparació. "L'escola hauria d'ajuntar no solament la tecnologia, sinó també la pràctica".

La demanda de l'empresariat en general es caracteritza per un

denominador comú que no és altre que la necessitat de gent treballadora qualificada. És per això que es fa ostensible la queixa de l'excessiu decantament cap els estudis dits "superiors" sense donar la importància que es mereixen als que es refereixen a la formació professional.

Després dels nostres diàlegs amb la gent de les empreses, hem entrat plenament en la convicció que el que obsessiona els empresaris és la formació professional en la que hi tenen una fe cega i absoluta.

"No es tracta d'ensenyar per acabar fent exposicions; sinó que és important que el noi sàpiga la utilitat pràctica del que realitza a l'escola. Que verifiqui amb il·lusion que aquelles matrius que ha fet serveixen per a alguna cosa. L'error està en què les escoles no fan coses que siguin veritablement útils i, per tant, malgrat la seva gran preparació que hipotèticament poden donar, es pot veure reduït tot al més absolut fracàs si l'obra realitzada no adquireix a curt termini una utilitat pràctica entenedora".

Aquesta preocupació arriba a ésser tan important que inclús hi ha qui va intentar crear una escola d'aprenents pel seu propi compte.

Tota la problemàtica apuntada té, certament, un rerafons molt important: hi ha una fe total en la formació professional; però en una formació que efectivament respongui als interessos de l'empresa i la producció, la tecnologia i el mercat de treball.

"Una escola professional ha de formar la gent d'ofici que es necessita a la comarca del Vallès Oriental; el fonamental és l'acord entre l'empresa i l'escola. La formació que es doni ha d'anar directament lligada al mercat de treball; si es fa d'una altra manera, es troba un 80% del jovent que no troba pas la seva feina i, aleshores, s'està fent una tasca que, entre d'altres coses, és completament antieconòmica".

Aquesta relació entre l'empresa i l'escola és absolutament necessària, segons la gent de l'empresa, perquè a l'hora de la demanda de treball, l'escola s'ha d'adequar a les exigències de la tecnologia i de l'activitat laboral, i per altra banda, la indústria necessita personal format.

El pla d'estudis d'enguany s'ha estructurat en funció de la informació de les empreses i la gent d'empresa espera poder revisar el programa quan es convoqui la tercera reunió de l'intersectorial amb l'escola. Perquè hi hagi més operativitat en la tasca, es van fer grups per especialitats i cal notar l'èxit de la convocatòria de l'intersectorial tant pel que afecta a l'assistència com a la participació.

De tot plegat, es pot dir que l'industrial té ganes que les coses vagin bé i que tant l'escola com el Patronat de la mateixa funcionin.

Cal reconèixer, com diuen els mateixos interlocutors, que una part de l'ensenyament el fa l'escola i que l'altra part el fa l'empresa. Des d'aleshores, s'imposa una relació necessària entre l'empresa i l'escola, perquè quan l'empresa va a buscar un treballador a l'escola, l'orientació concreta ha de venir dels mestres; almenys fa 15 anys això era així. Els empresaris creuen en la formació professional ben feta i en la relació necessària entre l'empresa i l'escola.

4.4.- Judicis entorn de l'Escola Municipal del Treball de Granollers

"L'escola de Granollers és un món a part, puix que la problemàtica de l'escola és greu en el sentit laboral de cara a la comarca i, sobretot, pel que afecta a la qualitat de l'ensenyament. Cal veure com el Patronat s'entreté moltes vegades en problemes laborals que ocupen el 90% del seu temps de reunions, i en "tonteries" de la dona de la neteja."

La imatge que presenta l'escola no és pas massa falaguera: "Jo, personalment, no la conec l'escola; però pel que m'han dit companys que la coneixen, té una reputació més aviat dubtosa".

Amb generalitzacions d'aquesta mena, pensem nosaltres que no arribarem massa enllà. Què es critica de l'escola exactament? Quins són els retrets que els empresaris o la gent d'empresa fa efectiva-ment?

"En aquests moments, a l'escola es dóna més preocupació laboral interna que d'altres coses i el problema del professorat és una qüestió de trascendental importància".

Anem, doncs, a veure com s'expliciten aquestes crítiques. Co-

mencem pel professorat. "El professor d'aquestes escoles professionals ha d'estar al dia, és cert. Però jo no crec que un home que treballi vuit hores a l'empresa pugui anar a fer una docència quan surti. Per què hi va? Es que té una veritable vocació a l'ensenyança o hi va per treure un sobresou? Estic convençut que es fa necessària una vertadera i real vocació per a la docència. No es podria trobar un equilibri? No es podria lligar tot? No es podrien realitzar ambdues funcions a mitja jornada? Crec que aquesta manera és l'única per la qual el professor no es marginarà mai de la nova tecnologia i dels nous corrents tecnològics".

El problema del professorat sembla ésser, doncs, un punt central en l'anàlisi crítica del sistema d'ensenyament: "Cal entrar en la convicció que el professor ideal és el que comparteix l'empresa i l'escola; però, per la seva banda, dintre l'escola es veu clara una tendència a eliminar aquesta mena de professors i el perill d'aquesta postura és que es generi un abisme o desfase entre la docència i la tasca a l'empresa. L'alumne ha de saber treballar i el que cal fer és que compregui el que veritablement això implica".

Es per això que una de les coses que es carreguen al pasiu del professorat és el no intervenir en el control de la qualitat de la feina de l'alumne; en el fons, el que es demana és una actualització dels sistemes de treball. La tecnologia ha canviat i és el problema que afecta directament al professorat. "Els matricers que nosaltres volem, donada la precarietat tècnica a l'escola, o ens els fem nosaltres o els agafem amb una formació pràctica apresada en d'altres indústries".

Es reafirma la fe en la formació professional; però hi ha, en el fons de tot, la convicció que el noi, quan surt de l'escola, no està capacitat per a treballar. En darrer terme, el problema de fons és que la formació professional ha potenciat excessivament la teòrica i s'ha descuidat la pràctica i les empreses "tenim una real necessitat de potenciació dels oficis". Això no sempre depèn del mestre, sinó, i molt, de la persona.

Hi ha una crítica molt forta a fer a l'Escola de Granollers per part dels empresaris i es refereix precisament a la planificació: per què aquesta saturació d'electrònics i aquest oblit de pneumàtics, matricers, motllistes i electrònics industrials?

I la suprema contradicció rau ja en el mateix equipament: hi ha una excessiva abundància de torns, quan potser amb tres es passaria i, en canvi, hi manquen moltes altres màquines que serien molt útils per a l'ensenyament.

Malgrat tots aquests aspectes negatius, la gent d'empresa reconeix que els nois que surten de l'escola saben moure's, assimilen molt més ràpidament la tècnica del treball i entenen fàcilment les explicacions que se'ls fan. La formació prèvia juga un paper notablement favorable a la seva deguda i adequada inserció al món del treball. No són uns simples pràctics, sinó que tenen una agilitat suficient per a fer una adaptació ràpida a les exigències i a la comprensió de la feina que han de realitzar.

Una darrera precisió ha estat dita que val la pena que la consignem: "hi ha gent que surt de la formació professional i es tracta de persones molt vàlides. Cal desterrar la imatge que tots els joves són uns drogadictes o uns gamberros. La veritat és que el futur del jovent és molt negre perquè, en la situació present, el problema de la primera ocupació sol ésser totalment dramàtic".

4.5.- Conclusió

A tot plegat, tindríem la temptació de dir que sobren els comentaris; però no ens resistim a subratllar tres aspectes que ens sembla que es desprenen clarament d'aquests diàlegs.

El primer d'aquests aspectes és que, prescindint d'ideologies, ens agradi o no, aquests són els interessos i els objectius dels empresaris i cal, amb tota claredat, afrontar la realitat de l'empresa i del treball avui, aquí i ara. Tot el que fugi d'això és escamotejar el fons mateix del que diuen els fets.

El segon aspecte que voldríem subratllar és que els empresaris valoren extraordinàriament la formació professional i, vista la manera que tenen de tractar el problema, de cap manera ha d'ésser considerat un ensenyament de segona fila o de segon ordre.

Finalment, no podem passar per alt que, del conjunt d'aquesta informació se'n dedueix un distanciament molt gran entre el que l'empresa demana i el que l'escola dóna. És un crit d'atenció de cara a fer treballar la imaginació per tal de trobar nous camins de diàleg i de trobada. I és una advertència de què mentre es mantingui aques-

ta distància, tot projecte formatiu en el camp professional està abocat a un absolut fracàs.

Conclusions generals

1a) La història ens dóna una imatge d'una Escola Municipal del Treball en línia ascendent i progressiva des del punt de vista institucional i funcional fins el 1976, que comença una crisi que durarà quatre anys, marcada, no solament per la dinàmica interna, sinó per la creixent variació contextual de les sol·licituds i les realitats del món industrial canviant. Hom té la impressió que en els moments presents, malgrat les dificultats i contradiccions evidents del moment social i laboral, es contempla una certa recuperació de l'autenticitat acadèmica. Malgrat tot, no tenim perspectiva suficient per a valorar les etapes més recents de la vida de l'escola.

2a) Les grans línies del perfil de l'alumnat són: l'increment de persones del sexe femení; la importància dels fills de la immigració, sobretot a nocturn; l'increment relativament notable d'alumnes provinents de límits més amples que la ciutat de Granollers; l'abundància de rebotats de la bàsica; l'extracció social generalment modesta, sobretot si es mira des del punt de vista cultural i l'increment notable de la rama de la mecànica de l'automòbil i de la d'auxiliar de laboratori a diürn, (que són així mateix els qui presenten índex més elevats d'alumnes fracassats a la bàsica) i de la branca administrativa a nocturn.

3a) El perfil de l'alumnat susceptible d'entrar a l'escola per haver acabat la bàsica, es polaritza en una extracció social que es situa als extrems de dues situacions determinades per la seguretat o no de la feina; la qualificació professional, per la seva banda, és la garantia d'aquesta seguretat. Per altra banda, hom hi descobreix una degradació notable, no solament per causa de la precarietat econòmica, sinó més aviat per la limitació cultural; la importància relativa dels pares sense estudis ens ho fa dir. També cal fer al·lusió a què una majoria viuen en barris perifèrics i són fills de pares nascuts fora de Catalunya; malgrat tot, és una minoria que no enten ni parla el català i les perspectives integratives són força migrades per causa del feble nivell associatiu.

Els alumnes que han freqüentat l'escola municipal són els més afectats per certs indicadors: els fracassos escolars, les vocacions per la formació professional, fills de persones mancades de qualificació professional, i de persones oriündes de fora de Catalunya.

Pràcticament la meitat d'aquests escolars no veuen perspectives en la professió per la qual han manifestat un interès, que es redueix moltes vegades a un somni utòpic. Entra la utopia i el realisme, s'hi endevina una desesperança i una dificultat de posar en pràctica allò que pensen.

4a) Les baixes afecten més els nois que les noies i hi ha una sensibilitat especial en els extrems de l'escala d'edats: l'inici i l'acabament de la formació professional són els punts de més incidència de les baixes. La precipitació de la baixa ve potenciada per: l'origen migratori i l'escassa qualificació professional dels pares, l'exercici d'una activitat professional simultània als estudis i el tenir assignatures pendents de cursos atrassats. Les branques de l'electrònica industrial i, a més, a nocturn, la mecànica de l'automòbil són les més perjudicades per la presència de les baixes.

5a) El perfil del professorat, en la mesura que la nostre anàlisi sigui generalitzable, és el d'un professorat jove, català i, des del punt de vista sòcio-econòmic, modest. Hi ha una preparació ostensiblement adequada a la tasca docent que realitzen a la qual una tercera part hi fa una dedicació exclusiva.

6a) El realisme empresarial a l'hora de valorar la imatge de l'Escola es basa en els termes d'un possibilisme i d'una exigència de formació professional que es mogui dintre dels límits d'una fidel resposta al sistema sòcio-econòmic en el que s'està immers. No es poden fer volar coloms quan la competitivitat productiva està estretament lligada a unes lleis de mercat que tenen les seves pròpies exigències i les seves pròpies lleis.

7a) L'Escola Municipal del Treball de Granollers té uns valors històrics que caldria que fossin potenciats. Cal reconèixer que el vaivé del context és dinàmic tant des del punt de vista de la societat productiva, com de la composició de l'alumnat, com de la integració d'un professorat, com de les demandes formulades pel món de l'empresa. Aquesta dinàmica ens atrevim a sintetitzar-la en tres punts que semblen configurar un tipus nou d'escola: d'una banda, l'allau d'alumnes nascuts de la immigració; d'altra banda, la conjuntura de l'atur; finalment, les noves exigències tecnològiques de l'empresa.

Davant del repte creixent d'aquestes noves situacions, ens sembla que només hi ha una sortida: l'esforç d'adaptació i readaptació al context socio-econòmic canviant. Per fer això no veiem altra sortida que l'impuls d'una imaginació que trenqui descaradament amb certs hàbits adquirits per una rutina marcada per l'espontaneïtat i el procedir més i més cap a una obertura integrativa de tots aquells que formen part o que tenen dret a fer requeriments a la tasca que l'Escola realitza. Imaginació i obertura són els grans pilars sobre els que cal que reposi tot avenç en el difícil camí de la formació professional. És només així que es pot arribar a pensar que l'ensenyament professional no continui essent com de segona divisió.